

Največja težava: prenizke odkupne cene

Pogovor s predsednikom Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije Romanom Žvegličem.

str. 3



Oddaja zbirnih vlog za plačila v letu 2021

V sredo, 24. februarja, se začne vnos zbirnih vlog za ukrepe skupne kmetijske politike za leto 2021

str. 5



Promocija slovenskega sadja

Zakaj se zbirajo sredstva za promocijo sadja, njihova poraba in kaj se pričakuje

str. 10



Živeti ekološko domačnost

Predstavljamo kmetijo Čemažar, po domače Pr' Konc, kjer gospodari mladi prevzemnik Filip Čemažar.

str. 16



Zima letos kar nekako neopazno mineva, saj so naše oči večinoma uprte v vse preglavice, ki jih povzročata korona virus. Vse naše dejavnosti so podvržene takim ali drugačnim omejitvam, ki so včasih tudi nerazumljive, a vendar je treba imeti pred očmi skupni cilj, da se čim prej izvlečemo iz vseh omejitev, ki nas tarejo in obdajajo. Pa vendar, kmetijstvo ne more čakati, narava se prebuja, zato nas bodo kmalu okupirala pomladna kmetijska in vrtnarska dela. Kar je dobro, saj se bomo nahajali v naravi, bolj oddaljeni od možnih virov okužb in počeli dejavnost, ki nas oskrbi s hrano. Ma. P.

Dober kmet je izobražen kmet

V letu 2016 smo tri organizacije, MKGP, KGZS in ZSPM, pripravile ter podpisale Akcijski načrt za mlade kmete, ki ga tudi uspešno izvajamo. Velik pomen v akcijskem načrtu smo dali tudi šolstvu. Prav pandemija je močno spremenila ustaljene prijeme v šolstvu. Kar naenkrat so se učenci, dijaki, študentje začeli izobraževati od doma, kar ni bilo preprosto tako za profesorje kot za dijake. Vendar jim je uspelo in to zelo dobro, prilagodili so se na dane razmere poučevanja in učenja. V tem času so potekali informativni dnevi za bodoče dijake in študente. Pretekla leta so jih šole toplo sprejele v svojih izobraževalnih ustanovah in jim lahko predstavile svoje delovanje v živo. Ker letos to ni mogoče, je vse potekalo virtualno.

In na tem mestu smo jim na pomoč stopile tudi organizacije, ki delujemo v kmetijstvu, v času informativnih dni smo objavljali njihov promocijski material na naših družbenih omrežjih. Sedaj se trudimo še z objavami v naših glasilih s predstavitvami šol.

Za Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije je zelo pomembno kmetijsko šolstvo, saj smo na eni strani eden večjih zaposlovalcev bodočih agronomov in nam je zelo pomembno, da so naši kadri strokovno dobro podkovani. Seveda pa je kmetijsko šolstvo v prvi vrsti pomembno za naše kmete. Kmet je že dolgo časa »multipraktik« znanj, saj rabi znanja iz kmetijstva, gozdarstva, veterine, strojništva, ekonomike itd. in prav ta znanja lahko dajo kmetijske šole.

Na naši spletni strani pogledajte, kaj slovenske kmetijske in njim sorodne šole nudijo, kakšni so njihovi programi, praktični pouk, kaj o šolah povedo bivši dijaki in še bi se našlo. Predvsem pa upamo, da bo tudi z našo pomočjo odločitev lažja, kajti dober kmet je izobražen kmet!

Še na eno stvar, pri kateri je dobro vedeti malce več, bi radi opozorili: oddaja zbirne vloge. V tej številki že tradicionalno največ strani in pozornosti namenimo vnosu oziroma oddaji zbirnih vlog. Tudi letos smo vam pripravili pregled najpomembnejših novosti in vas opozorili na nekatere pomembne spremembe. Predvsem pa bi vas radi spomnili na to, da se splača vzeti malce več časa in se na oddajo zbirne vloge dobro pripraviti. Kot pravi predsednik KGZS Roman Žveglič: zbirne vloge so denar in ta vedno prav pride. Z ustreznimi informacijami, ki vam jih ponujamo prek vseh možnih kanalov, bo vaša oddaja zbirne vloge lahko hitra in učinkovita.

Na koncu vam polagamo na srce in dušo: bodite odprti za informacije in znanje, ki se vam ponuja. Naj si bo to znanje, ki ga dajejo šole ali pa naši svetovalci in zbornica nasploh, splet, sosedje, skratka povsod črpajte in sprejemajte to, kar se vam ponuja. Ni sicer vse zlato, kar se sveti, in tudi informacije niso vse ravno prave, a vašo zdravo kmečko pamet (na katero se sklicuje vse več ljudi) boste lahko uporabili le, če boste vedeli več!

Robert Peklaj, urednik



**Strokovna gradiva
na spletu
www.KGZS.si**



www.kupujmodomace.si

**KUPUJMO
DOMAČE!**
KGZS

Spletna ponudba pridelkov in izdelkov slovenskih kmetij



Sreča v nesreči

ANTON JAGODIC

vodja Sektorja za kmetijsko svetovanje
in koordinator izvajanja JSKS na KGZS

Po dokaj smelem načrtu Evropske unije iz daljnega junija 2018 naj bi se začetek izvajanja nove skupne politike zgodil v teh dneh, torej z januarjem 2021. Lahko celo rečemo, da imamo srečo, da se to ni zgodilo, saj bi omejitveni ukrepi zelo otežili začetek izvedbe v smislu priprave vseh državnih institucij, kmetijskih svetovalcev, kmetov in drugih vzporednih sistemov, ki skrbijo, da Slovenija nemoteno črpa kmetom namenjen denar iz skupne evropske blagajne.

Trenutno epidemiološko stanje nam omogoča izvedbo kampanje za vnos vlog v spremenjenih razmerah. Izvedba bo podobna lanskemu, pa vendarle ne povsem enaka, saj so tveganja zaradi veliko večje prisotnosti virusa v družbi veliko večja. Svetovalci so usposobljeni za varno svetovanje in pomoč kmetom za vnos vlog tako na daljavo kot v pisarnah. Pri tem bodo postopki vnosa urejeni in podvrženi njihovim jasnim pravilom, tako da bo za vse upravičence ob predhodno dogovorjenih individualnih terminih in načinu dela pravočasno poskrbljeno.

Napovedana reforma skupne kmetijske politike se odmika v leto 2023. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) intenzivno pripravlja Strateški načrt Skupne kmetijske politike (SKP) za obdobje 2023–2027, ki bo vseboval vse ukrepe. Kot razberemo iz doslej predstavljenih predlogov, bo za vzpostavitev in razumevanje novih ukrepov na področju kmetijske politike, ki bodo nadomestili sedanje ukrepe, nujnih kar veliko prilagoditev na ravni kmetij in dela vpletenih. Medtem za končno verzijo besedila te področne zakonodaje še potekajo usklajevanja na ravni EU. Vstopili smo v izredno pomembno obdobje, ko se bodo sprejele prve odločitve. Treba bo izdelati nabor intervencij in novo razdelitev predvidenih sredstev.

Nove ukrepe pripravljajo na MKGP. Ker mora vsebinska določitev temeljiti na potrebah ter zavezah k skupnim ciljem na ravni EU, bo večina ukrepov drugačna od dosedanjih, določene spremembe se napovedujejo tudi v sami izvedbi, kar bo povzročilo nemalo izzivov tako svetovalcem kot kmetom. Nemogoče se bo izogniti prerazporeditvi sredstev in eni kmetje bodo na koncu bolj zadovoljni kot drugi. Kar nas še skrbi, je dejstvo, da na vidiku zaenkrat ni zmanjšanja števila ukrepov, pravil in evidenc, niti ne avtomatizacije procesov vnosa, kontrol in odločanja. To vsako leto, odkar izvajamo pravila EU, kljub poznavanju vseh pravil odvzame kmetom, svetovalcem in administraciji veliko dragocenega časa.

KAKO DO INFORMACIJ NA KGZS

SPLOŠNE INFORMACIJE

Tel.: 01 513 66 00, e-naslov: kgzs@kgzs.si, www.kgzs.si

UREDNIŠTVO ZELENE DEŽELE

Tel.: 01 513 66 40, e-naslov: zelena.dezela@kgzs.si

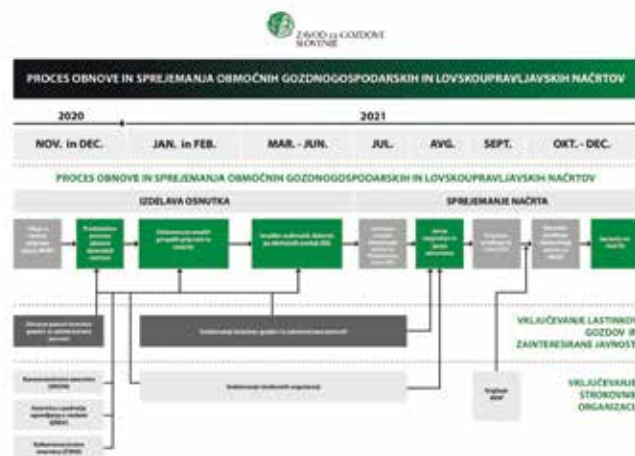
Zelena dežela št. 164, februar 2021 • Zelena dežela je glasilo Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, ki izhaja šestkrat letno in je za člane KGZS brezplačno. • Uredništvo: KGZS – Zelena dežela, Gospodinjina ulica 6, 1000 Ljubljana, tel.: 01/5136640, e-pošta: zelena.dezela@kgzs.si, splet: www.kgzs.si • Odgovorni urednik: Robert Peklaj • Novinar: Marjan Papež • Fotografija na naslovnici: Arhiv KGZS • Tehnično urejanje: Andrej Lombar • Jezikovni pregled: Marjana Cvirn • Fotografije: arhiv KGZS (če ni drugače navedeno) • KGZS ne odgovarja za oglasno vsebino. Tisk: Salomon, d.o.o. • Naklada: 92.000 izvodov • ISSN 1581-9027, spletna izdaja ISSN 2536-2119

Naše pripombe na odloke vlade

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije je na vlado poslala kar nekaj pripomb na odloke, ki jih je vlada v zadnjem času sprejela v okviru ukrepov za odpravljanje posledic zaradi epidemije Covid-19. Tako so bili v obravnavi kar trije odloki, in sicer Odlok o finančnem nadomestilu zaradi izpada dohodka v proizvodnji vina, Odlok o finančnem nadomestilu zaradi izpada dohodka pridelovalcem jabolk in Odlok o nadomestilu za izpad dohodka nosilcem dopolnilnih dejavnosti na kmetiji. S pripombami na omenjene odloke želimo doseči, da bo višina nadomestila za kmete višja, hkrati pa predlagamo, da se obseg upravičencev ustrezno poveča. Sicer pa vlada pripravlja še kar nekaj odlokov za odpravo posledic epidemije, povezanih s kmetijstvom. Na KGZS bomo tudi te ustrezno preverili in podali pripombe ter predloge.

Spremembe načrtov za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo

Trenutno so območni desetletni načrti za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo v fazi obnove oziroma sprememb. Postopek priprave in sprejemanja tovrstnih načrtov opredeljuje tako Zakon o gozdovih (14. Čl.) kot Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (33.Čl.). Nosilec načrtovanja je Zavod za gozdove Slovenije. V pripravo načrtov je vključena tako strokovna kot druga javnost. Še posebno pomembno je vključevanje lastnikov v proces načrtovanja, saj je večina gozdov v zasebni lasti.



Za nami je prva faza procesa sprememb, to je zbiranje pripomb in predlogov. Zbiranje predlogov in pobud je trajalo od 1. novembra 2020 do 31. decembra 2020. KGZS je kot zastopnica interesov lastnikov do roka podala pobude tako za načrte za gospodarjenje z gozdovi kot za načrte za upravljanje z divjadjo.

V prvi polovici leta naj bi bile izvedene še delavnice po analizi pripomb in predlogov (tudi na ravni območnih enot Zavoda za gozdove Slovenije). Javne razgrnitve in javne obravnave načrtov naj bi bile v avgustu. Za vse dogodke bo tudi KGZS lastnike po svoji informacijski mreži pravočasno obvestila. Območni načrti naj bi bili sprejeti do konca leta. Načrte sprejme Vlada Republike Slovenije.

Lastnike pozivamo, da se v marcu udeležijo javnih predstavitev (od letos) dvoletnih načrtov za upravljanje z divjadjo in podajo konkretne pripombe.

Nekateri pomembni roki

| Do kdaj? | Kaj? |
|--------------------|---|
| Od 24. 2. do 6. 5. | Vnos zbirnih vlog za ukrepe SKP |
| Do 28. 2. | Prenos plačilnih pravic |
| Do 26. 2. | Sofinanciranje kmetijskega izobraževanja – praktični pouk v letu 2021 |
| Do 15. 6. | 7. javni razpis za podukrep 6.1 Pomoč za zagon dejavnosti za mlade kmete za leto 2021 |
| Do 20. 4. | Racionalizacija sezonske selitve panjev v letu 2021 |
| Do 20. 4. | Sofinanciranje čebelarke opreme v letu 2021 |
| Do 30. 6. 2023 | 3. javni razpis za operacijo Ureditve gozdnih vlak, potrebnih za izvedbo sanacije gozdov iz PRP 2014–2020 |
| Do 31. 12. 2027 | 5. javni razpis za aktivnost Dela za odpravo škode in obnovo gozda iz PRP 2014–2020 |

Zbral: Ma. P.

Sredstva za mlade kmete

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je v Uradnem listu objavilo sedmi javni razpis v okviru podukrepa 6.1 Pomoč za zagon dejavnosti za mlade kmete.

Predmet javnega razpisa je podpora mladim kmetom za vzpostavitev kmetijskega gospodarstva in kmetijske dejavnosti. Upravičenci za podporo so mladi kmetje, stari od 18 do vključno 40 let, ki imajo ustrezno poklicno znanje in usposobljenost. Podpora se dodeli kot pavšalna pomoč v obliki nepovratne finančne pomoči, izplača se v dveh obrokih.

Javni razpis je razdeljen na dva sklopa:

1. **Pri sklopu A** znesek podpore znaša 45.000 evrov na upravičenca. Na tem sklopu lahko kandidirajo:

- mladi kmet, če je na prevzetem kmetijskem gospodarstvu vključen v pokojninsko, invalidsko in zdravstveno zavarovanje iz naslova opravljanja kmetijske dejavnosti ali v poslovnem načrtu predvidi vključitev v pokojninsko, invalidsko in zdravstveno zavarovanje iz naslova opravljanja kmetijske dejavnosti na prevzetem kmetijskem gospodarstvu,
- samostojni podjetnik posameznik,
- družba z enim družbenikom.

2. **Pri sklopu B** znaša znesek podpore 18.600 evrov na upravičenca. Na tem sklopu lahko kandidira mladi kmet, če ta na prevzetem kmetijskem gospodarstvu ni vključen v pokojninsko, invalidsko in zdravstveno zavarovanje iz naslova opravljanja kmetijske dejavnosti, niti tega ne predvideva v poslovnem načrtu.

Vnos vloge bo potekal od 22. februarja 2021 do vključno 15. junija 2021. (VIR: MKGP)

POMEMBNO! Kmete tudi obveščamo, da je v registru kmetijskih gospodarstev možna sprememba nosilca do 28. februarja 2021, da bodo na novega nosilca lahko pravočasno prenesli tudi plačilne pravice.

Okvirni časovni načrt objave razpisov (vir: MKGP)

| Šifra in ime ukrepa/podukrepa | Predvidena objava |
|--|-------------------|
| M06.1 Pomoč za zagon dejavnosti za mlade kmete | januar |
| M04.3: Izvedba agromelioracij na komasacijskih območjih | februar |
| M06.4 Podpora za naložbe v vzpostavitev nekmetijskih dejavnosti | maj |
| M016.4 Podpora za horizontalno in vertikalno sodelovanje med udeleženci v dobavni verigi | maj |
| M07.3 Podpora za širokopasovno infrastrukturo (regije Pomurje, Podravje, Koroška) | maj |
| M04.1 Podpora za naložbe v kmetijska gospodarstva (KG) - podnebne spremembe | maj |
| M04.3: Izgradnja namakalnih sistemov, ki so namenjeni več uporabnikom | junij |
| M08.6 Podpora za naložbe v gozdarske tehnologije ter predelavo, mobilizacijo in trženje gozdnih proizvodov | junij |
| M016.2 Podpora za pilotne projekte ter za razvoj novih proizvodov, praks, procesov in tehnologij | junij |
| M016.5 Podpora za skupno ukrepanje za blažitev podnebnih sprememb | junij |
| M04.1 Podpora za naložbe v KG (zbirni centri) | julij |
| M4.2 Podpora za naložbe v predelavo, trženje oziroma razvoj kmetijskih proizvodov (zbirni centri) | julij |
| M04.3: Izvedba agromelioracij na komasacijskih območjih | julij |
| M04.3. Tehnološke posodobitve namakalnih sistemov (več uporabnikov) | julij |
| M08.6 Podpora za naložbe v predindustrijsko predelavo lesa | julij |
| M04.1 Podpora za naložbe v KG (krožno gospodarstvo) | avgust |
| M04.2 Podpora za naložbe v predelavo, trženje oziroma razvoj kmetijskih proizvodov (krožno gospodarstvo) | avgust |
| M04.2 Podpora za naložbe v predelavo, trženje oziroma razvoj kmetijskih proizvodov | avgust |
| M016.9 Podpora za diverzifikacijo kmetijskih dejavnosti (zdravstvo, sociala, izobraževanje...) | avgust |
| M04.1 Podpora za naložbe v KG (gorske kmetije) | september |
| M04.1 Podpora za naložbe v KG (ekološke kmetije) | september |
| M04.1 Podpora za naložbe v KG (paša in zaščita pred zvermi) | september |
| M04.3 Podpora za naložbe v gozdno infrastrukturo | september |
| M06.3 Pomoč za razvoj majhnih kmetij | september |
| M09.1 Podpora za ustanavljanje skupin in OP v kmetijstvu in gozdarstvu | september |
| M04.1 Podpora za naložbe v KG (hlevi, gospodarska poslopja, mehanizacija) | oktober |
| M04.1 Podpora za naložbe v KG (dobrobit živali) | oktober |
| M03.1 Podpora za novo sodelovanje v shemah kakovosti | november |

Največja težava: prenizke odkupne cene

Pogovor s predsednikom Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije Romanom Žvegljem

Marjan Papež, KGZS
marjan.papez@kgzs.si

Dobre tri mesece ste predsednik zbornice. Kaj vas je v tem času najbolj zaskrbelo, kaj prijetno presenetilo?

Zaskrbelo me je to, da je odzivnost odločevalcev v kmetijstvu, to je Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter vlade, nizka. Prav tako pa tudi odzivnost deležnikov v prehranski verigi. Živilsko-predelovalna industrija in trgovina sicer poslušata, kakšne so težave kmetov, a jih kljub strokovno utemeljenim pobudam ne jemljejo dovolj resno.

Prijetno pa me je presenetilo to, da smo uspešno vzpostavili oziroma okrepi enotnost delovanja nevladnih organizacij brez medsebojnih obtoževanj in nasprotovanj, kar je v preteklosti bila težava, in na tem bomo gradili naprej.

Kje vidite možnosti za izboljšanje delovanja zborniškega urada in celotnega zborniškega sistema?

Bolj se bomo morali osredotočiti na ključne težave. Določene vsebine na področju zakonodaje bo treba že vnaprej pripraviti, da bomo imeli korak prednosti, da bomo imeli mi predloge, ne pa, da bomo samo stopicali zadaj in dajali zgolj pripombe na predloge vlade, ministrstev in ostalih deležnikov.

Pogosti so očitki, da zbornica premalo naredi za člane, a verjetneje je, da člani premalo vedo, kaj vse je zbornica naredila zanje. Kako bolje obveščati člane?

Na eni strani so stvari, ki jih je zbornica dosegla za člane, na drugi strani pa stvari, ko je zbornica preprečila sprejem nekaterih odločitev, ki bi škodovala članom, in to ni toliko opazno. Res pa je, da tega ne znamo zadosti dobro predstaviti našim članom in širši javnosti. Pri obveščanju bomo morali okrepiti vse sodobne načine obveščanja in v določeni meri spremeniti ter izboljšati obstoječe.

Zaključuje se oblikovanje organov zbornice na lokalni ravni in strokovnih odborov. Kako velik izziv je uskladiti vse interese, sploh glede na pestro politično kombinacijo ob

vaši izvolitvi za predsednika?

Oblikovanje svetov območnih enot in strokovnih odborov je bilo zahtevno, vendar ne glede na vse pomsleke in nezadovoljstvo nekaterih članov in skupin upamo, da bodo strokovni odbori delali dobro in strokovno, območne enote pa bodo dejaven vmesni člen med tereonom in zborničnim uradom.

Še pripomba glede dogajanj ob volitvah predsednika zbornice. Sam sem volilno dogajanje že naslednji dan pustil za sabo in poprijel za delo. Takoj je bilo treba začeti usklajevati interese med vsemi, tako med tistimi, ki so me na volitvah podprli, kot tistimi, ki me niso. Dejstvo pa je, da vsem ne moreš ustreči.

V intervjuju v Zeleni deželi pred enajstimi leti, takrat ste bili predsednik Sindikata kmetov Slovenije, ste med drugim dejali, da v Sloveniji 'nafta in plina nimamo, imejmo pa vsaj hrano'. Nafta in plina še vedno nimamo, hrano pa ...?

Kljub katastrofalnim razmeram, ki jih imamo v Sloveniji, to je ob neurejeni prehranski verigi, nespoštovanju dogovorov in na splošno težavah v primarni pridelavi, moram reči, da v takih razmerah še vedno pridelamo veliko hrane. Zato velja dati vse spoštovanje in priznanje kmetičam in kmetom, članom Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, da še vztrajajo. Je pa seveda bojazen, da se bo z menjavo generacij zgodil prelom. Ker imamo tako neugodno posestno strukturo in težke pridelovalne pogoje, je težko pričakovati, da bodo tisti profesionalni kmetje, ki bodo ostali, obdelali to pokrajino in te površine v taki meri, kot so sedaj. Težava v ravninah ni tako velika, veliko večja je na območjih s težjimi pridelovalnimi pogoji.

Spremembe so sicer neizbežne, vendar trdim, da glede na pridelovalne razmere pridelamo veliko hrane. Samo za primer: ves čas se govori, kako premalo pridelamo zelenjave, pri tem pa se pozablja, da pridelave zelenjave pred tridesetimi leti skoraj ni bilo.



Roman Žvegljč se je rodil 3. aprila 1964 v Brežicah. Prihaja s 25-hektarske hribovske kmetije v vasi Stržišče nad Sevnico, kjer se ukvarja z govedorejo. Po izobrazbi je strojni ključavničar. Že vse življenje živi in dela na kmetiji. Bil je predsednik, sedaj pa je podpredsednik Sindikata kmetov Slovenije ter nekdanji poslanec Slovenske ljudske stranke. Bil je med ustanovnimi člani Slovenske kmečke zveze in Zveze slovenske kmečke mladine, tako da je od sredine osemdesetih let tesno vpet v slovenski kmetijskopolitični prostor. V mandatu 2016–2020 je bil član sveta KGZS. Leta 2020 je bil ponovno izvoljen v svet KGZS, ki ga je 27. oktobra lani izvolil za predsednika zbornice.

Vzrok za intervju pred enajstimi leti so bile težave v kmetijstvu, povod pa povezovanje nevladnih organizacij v kmetijstvu. Kako je s temi povezavami danes?

To povezavo sedaj imamo in s tem moramo nadaljevati, je pa res, da bo treba vzpostaviti bolj učinkovito povezovanje pri nabavi reprovromateriala in prodaji kmetijskih pridelkov. Ta naloga je predvsem na ramenih Zadružne zveze Slovenije, in če so bila v preteklosti vidna nesoglasja med vodilnimi v kmečkih stanovskih organizacijah, želimo sedaj vložiti več truda v iskanje sinergij in skupnega nastopa.

Pereh vprašanj v kmetijstvu je veliko. Katera so po vašem mnenju tri najbolj pereča?

Prvo so katastrofalno nizke odkupne cene, drugo so katastrofalno nizke odkupne cene kmetijskih pridelkov ..., potem ni dolgo nič, potem pa pridejo ostale težave, kot so organiziranost, povezanost in premalo strokovnega znanja ter drugo.

Oblikovanje kmetijske politike, s tem pa tudi pravil delitve kolača za prihodnje programsko obdobje, je v polnem teku. Kateri so nujni popravki v novem obdobju glede na sedanje?

V skupni kmetijski politiki moramo stremeti k temu, da žive, proizvodne kmetije ne smejo izgubiti sredstev

na račun ukrepov, ki nimajo nobene povezave s pridelavo zdrave in kakovostne hrane. To je bistvo. Kar se pa tiče popravkov, je vsekakor treba okrepiti t. i. degresijo, torej zmanjšanje sredstev velikim podjetjem, ki imajo odlične pridelovalne pogoje in velike zaokrožene parcele ter pose-

kalni ravni. Tukaj tudi pozivam vse člane zbornice, ki so povezani s to problematiko, da se dejavno vključijo v pripravo dokumentov, ob tem pa pozivam, da dosledno prijavljajo škode. Evidentirani škodni dogodki so namreč najboljši argument in dokaz, da je stalež prevelik.

Na zemljiški politiki v času samostojne Slovenije, razen da smo ukinili zemljiški maksimum, namreč še nismo naredili nič korenitega.

sti. Tam so stroški neprimer- no nižji. Ta vidik zmanjševanja sredstev skupne kmetijske politike velikim kmetijskim podjetjem je nujen. To bi bil tudi vzvod za prenovu zemljiške politike.

V procesu sprejemanja so gozdnogospodarski in lovskoupravljavski načrti. Rezerve pri učinkovitejšem gospodarjenju z gozdovi so velike, pri upravljanju z divjadjo in zvermi pa še večje. Vaš pogled?

V tem procesu morajo imeti večjo vlogo kmetje in lastniki kmetijskih in gozdnih zemljišč. Na tem sedaj tudi delamo, pripravljamo načine, kako okrepiti vlogo pri odločanju. Divjadi in zveri je absolutno preveč. Predstavljajte si, koliko krme s kmetijskih površin, kjer se prideluje krma za domače živali, poje preštevila divjad ter divji prašiči, da o škodi po zvereh niti ne govorimo. V Sloveniji je treba stalež divjadi in zveri znižati. To je ena od tem, kjer bodo na potezi naše območne enote in odbori izpostav, saj se načrti delajo na lo-

Zastopanje prek zbornice je še toliko pomembnejše v kriznih časih. Ali bi bile uveljavljene pravice kmetov v PKP paketih, če ne bi bilo zbornice?

Zbornica je na vse sprejemanje zakonodaje in ukrepov seveda dajala pobude že pred mojim prihodom na čelo zbornice. Od pomoči sektorjem do mesečnega temeljnega dohodka, pa nadomestilo zaradi karantene ali varstva otrok na kmetijah, pomoči kmetom zaradi covid-19 ter solidarnostni dodatek za starejše kmetice in kmete. Prepričan sem, da v danih razmerah vse te pravice za kmete ne bi bile dosežene, če ne bi bilo zbornice. Če pa bi bolj upoštevali predloge zbornice, bi bilo pri kmetih manj slabe volje, izvedba ukrepov pa bolj preprosta in učinkovita.

Pred dobrim mesecem ste se srečali s predsednikom vlade, ki je v pogovoru nakazal pripravljenost za izboljšanje položaja v kmetijstvu. Je v zvezi s tem že kaj prijemljivega?

Najprej se moram v imenu zbornice zahvaliti predsedniku vlade Janezu Janši za hiter odziv in pripravljenost za pogovor. Predstavili smo mu zaskrbljujoče stanje na kmetijskih trgih, ki traja že dlje časa, v zadnjem letu, tudi v povezavi s krizo zaradi covid-19, pa so težave prišle do zaskrbljujoče točke. Sprijaznjenje z usodo oziroma neukrepanje lahko namreč v temelju zamaje dolgoročno trdnost prehranskega sektorja. Predsednika vlade smo pozvali k večji dejavnosti in odločnosti pri reševanju vprašanj prehranske politike države. Predsednik vlade se je strinjal s tem in obljubil večjo dejavnost tako njega kot celotne vlade pri reševanju težav kmetijskega sektorja. Zagotovil je, da lahko kmetje računajo na pomoč pri urejanju razmer na kmetijskih trgih. Obljubil je tudi pomoč na področjih, kjer zbornica nima neposrednega vpliva.

Pred vrati je kampanja za vnos zbirnih vlog. Kaj vzpodbudnega lahko poveste upravičencem, kaj svetovalcem, pred katerimi je zahtevno obdobje vnosa vlog na daljavo?

Vnos zbirnih vlog ni zgolj administrativno delo, kot ga nekateri včasih podcenjujejo, če opredeljujejo, temveč je zelo zahtevno delo, ki zahteva skrbnost, strokovnost in natančnost.

A kakorkoli, pri izvajanju teh nalog bodo morali biti svetovalci skrbni, strokovni in natančni, kajti zbirna vloga je denar. Kmetje naj si vzamejo dovolj časa, da bodo imeli res vse pripravljeno za vnos zbirne vloge, saj je čas tako enih kot drugih dragocen.

V drugi polovici leta nas čaka predsedovanje EU. Kaj in kako lahko zbornica to izkoristi v prid slovenskega kmetijstva in podeželja?

Zbornica se bo vključila v dogodke, skušali bomo seznanjati Evropo z našimi posebnostmi in tudi težavami, ki jih mogoče na področju kmetijstva velike evropske države ne čutijo. S tem bomo skušali vplivati tudi na odločevalce, da bi bile bolj upoštewane posebnosti malih članic EU, med katerimi je seveda tudi Slovenija.

Kako preprečiti okužbe živali

Upravni odbor Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije poziva vse rejce prašičev in perutnine, da ne glede na število živali, ki jih redijo, dosledno izvajajo veljavne biovarnostne ukrepe na kmetiji. To velja tudi za lastnike vietnamskih prašičkov, ker so lahko tudi ti prašiči prenašalci okužb.

Na drugi seji upravnega odbora KGZS, ki je bila v začetku februarja, so pozornost namenili tudi biovarnostnim ukrepom za preprečevanje okužb živali. Afriška prašičja kuga je namreč že lahko prisotna med divjimi prašiči, nekaj primerov ptičje gripe pa smo zabeležili tudi že pri nas. Prav zaradi tega so že bili sprejeti nujni ukrepi za preprečevanje in zgodnje odkrivanje afriške prašičje kuge pri divjih prašičih, ki veljajo za celo Slovenijo. Med temi ukrepi so, med drugim, prepoved sprejemanja in odpreme živih divjih prašičev na druge lokacije, intenzivni odstrel divjih prašičev, prepoved in omejitev krmljenja na krmiščih, biovarnostni ukrepi v zvezi z lovom in ustreznno ravnanje z najdenimi poginulimi divjimi prašiči. Pri lovu na divje prašiče je obvezno čiščenje in razkuževanje obutve, opreme in vozil pred lovom in po njem ter kopanje psov. Prav tako najditelj in vsak, ki je bil v stiku s poginulim divjim prašičem, čim bolj omeji svoje gibanje, pri čemer vsaj 72 ur oziroma do negativnega izvida preiskave na APK ne sme vstopati v objekte, kjer se redijo domači prašiči, in v obore z divjimi prašiči.

Da bi v resnici preprečili prenos bolezni z divjih na prašiče v reji, je država namenila tudi finančne spodbude za odstranjevanje divjih prašičev.

Tudi ptičja gripa spada med posebno nevarne bolezni živali, zato morate vsak sum ali pojav bolezni takoj prijaviti najbližji veterinarski organizaciji ali območnemu uradu Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin. Če pride do okužbe v reji, je treba celo rejo na kmetiji pokončati in neškodljivo uničiti, hkrati pa se omeji in prepove promet s perutnino, mesom in proizvodi. Ker ta bolezen lahko povzroči veliko škodo rejcem, upravni odbor KGZS poziva vse rejce perutnine, da dosledno izvajajo biovarnostne ukrepe, in sicer morajo preprečiti stik divjih (morebiti okuženih) živali z domačo perutnino. Vodna zajetja, ki služijo za napajanje perutnine, je treba zavarovati tako, da se domače živali ne okužijo z izločki divjih ptic. Če se vodnega zajetja ne da zavarovati pred divjimi pticami, potem je treba vodo obdelati (kloriranje, prekuhanje ...), preden se živali spusti na napajanje. Rejci, ki redijo perutnino z izpusti, morajo omejiti dnevni izpust na najkrajši možni čas in upoštevati stroge biovarnostne ukrepe. V času izpusta namreč pod nobenim pogojem ne smejo živali priti v stik z divjimi živalmi in njihovimi izločki.

Vse podrobne informacije o preprečevanju okužb z afriško prašičjo kugo ali ptičjo gripo najdete na spletni strani Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije in tudi pri vašem lokalnem svetovalcu. Prav tako lahko rejci prek seznama ukrepov, ki so ga prejeli lani pri vnosu zbirnih vlog, preverijo, kako dobro poznajo tveganja okužb. In ne pozabite: z izvajanjem ukrepov za zgodnje odkrivanje in hitro potrditev bolezni se lahko omeji širjenje bolezni in posledično zmanjšajo tudi škode, ki bi jih pojav bolezni povzročili.

Zbornični urad

Kmetje lahko računajo na pomoč vlade

Predsednik KGZS Roman Žveglič je predsedniku vlade Janezu Janši predstavil neurejene razmere na kmetijskih trgih in težave, s katerimi se ubada slovenski kmet.

Na pobudo Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije se je 13. januarja v prostorih vlade predsednik KGZS Roman Žveglič skupaj s podpredsednikom KGZS Marjanom Golavškom sestel s predsednikom slovenske vlade Janezom Janšo in kmetijskim ministrom dr. Jožetom Podgorškom. Vsebina pogovora je bila razprava o neurejenih razmerah na kmetijskih trgih, o katerih je nedavno tega razpravljala Svet KGZS kot najvišji organ zbornice.

Na sestanku so predstavniki zbornice opozorili na težave, s katerimi se kmetijstvo sooča že dlje časa, v obdobju zadnjih let pa so prišle do zaskrbljujoče točke. Sprijaznjenje z usodo oziroma neukrepanje lahko namreč v temelju zamaje dolgoročno trdnost prehranskega sektorja. Zato je predsednik zbornice predstavil razloge, ki so pripeljali do takega stanja, hkrati pa pozval predsednika vlade k večji dejavnosti in odločnosti pri reševanju vprašanj prehranske politike države.

Predsednik vlade se je strinjal s tem in obljubil večjo dejavnost tako njega kot celotne vlade pri reševanju težav kmetijskega sektorja. Zagotovil je, da lahko kmetje računajo na pomoč pri urejanju razmer na kmetijskih trgih. Pri tem pa je dejal, da pričakuje tudi s strani kmetov večjo enotnost in povezanost, saj bodo s tem pridobili večjo pogajalsko moč ter boljše izhodišče za uveljavljanje svojih zahtev.

Sicer pa je osnovna težava, na katero zbornica opozarja že vrsto let, da model agroživilske verige v Sloveniji dolgoročno ni vzdržen. Mehanizmi, na podlagi katerih deluje, temeljijo na pogajalski moči in ne upoštevajo značilnosti in razmer, v katerih deluje. Zato so med deležniki te verige nenehno trenja, nezaupanje in očitki. Ekonomsko urejene države imajo vzpostavljene mehanizme, ki omogočajo delovanje posameznih deležnikov na trgu. Slovenski trg je zaradi izostanka mehanizmov, ki odgovarjajo na tovrstne pritiske, soočen z dejstvom, da bo, če jih ne bo pravočasno vzpostavil, dolgoročno propadel. Dolgoročno se na pomoč države in razumevanje davkoplačevalcev glede podpor kmetijstvu ne kaže zanašati, prej nasprotno. Pričakovanja javnosti in ustvarjalcev javnih politik kažejo, da se pred kmetijstvo postavljajo vedno nove zahteve ter pričakovanja.

Zato na zbornici predlagamo, da se vzpostavi nov model, ki bo temeljil na konceptu trajnostnega razvoja sektorja hrane. Predlagamo oblikovanje štirih stebrov ukrepov, in sicer so to trajnostna rast, preglednost, družbena odgovornost in spodbudno poslovno okolje. K ukrepom v teh stebrih lahko pomembno prispevajo tudi ukrepi iz evropskega Sklada za okrevanje. Na zbornici pričakujemo, da bo predsednik vlade dal pobudo, da se o nujnosti sprememb načina delovanja agroživilske verige opravi široka razprava. Hkrati naj se zadolži vse resorje, da upoštevajo agroživilsko verigo kot enega pomembnejših sektorjev prihodnosti in kmetijstvo znotraj tega kot panogo, ki ji je treba posvetiti posebno pozornost.

Robert Peklaj, KGZS

— Z —

Optimum[®]
AQUAmax
HIBRIDNI
oreme

PIONEER
MADE TO GROW™

**NE PREDSTAVLJA
TVEGANJA**

10 NAJBOLJŠIH HIBRIDOV ZA VAS:



CORTEVA
agriscience

Corteva Agriscience SLO d.o.o.
Markizova ulica 10
9000 Murska Sobota
Tel.: 02 521 36 20
www.corteva.si

TM & SM Blagovne znamke podjetja Corteva Agriscience in njegovih povezanih podjetij. © 2021 Corteva.

Pioneer hibridi koruze za setev 2021

Za zanesljivo proizvodnjo v vseh vremenskih pogojih vam priporočamo Pioneer hibride iz skupine **Optimum[®] AQUAmax[®] hibridi**. Izjemni pridelki hibridov iz skupine šampionov pa so se na naših, več kot 150 poskusnih poljih, ponovno izkazali kot zmagovalna izbira za vas.

Šampioni Pioneer za setev 2021

| | |
|--|---|
| P8834 FAO 300 NOVO AQ hibrid , idealen izbor v proizvodnji zrnja | P9978 FAO 400 NOVO , nov hibrid rekordnih pridelkov |
| P9610 FAO 350 NOVO AQ hibrid , nov šampion srednje zrelostne skupine | P9911 FAO 410 AQ hibrid , vrhunski silažni hibrid |
| P9241 FAO 350 AQ hibrid , stabilnost, kvaliteta in popularnost v Sloveniji | P0217 FAO 430 AQ hibrid , rekordni pridelki silaže in zrnja |
| P9363 FAO 370, rekordni pridelki in odlična stabilnost | P1241 FAO 550 AQ hibrid , pravi izbor za Primorsko |
| P9757 FAO 390, najvišja rodnost zrnja in silaže | |

Elitni hibridi Pioneer

- **P9074** FAO 300 rekord v zrnju
- **P9486** FAO 360 **AQ hibrid**, prava izbira za sušo
- **P9537** FAO 380 vrhunski pridelki
- **P9903** FAO 400 **AQ hibrid**, izjemen v suši in moči
- **PR31Y43** FAO 690 tradicija Primorske
- **P9234** FAO 340 **AQ hibrid** izredna dimenzija pridelka v suši
- **P0216** FAO 430 **AQ hibrid** vrhunska silaža, rekordni pridelki

Pioneer kvaliteta

- **P9590** FAO 320 **NOVO** za mlinsko predelovalno industrijo
- **PR37N01** FAO 390 nepogrešljiv
- **P7043** FAO 180 **NOVO** 100 dnevni hibrid
- **P8567** FAO 300 visok pridelek in nizka vlaga
- **PR37F73** FAO 410 silaža na lahkih tleh

AQ - pomeni **Optimum[®] AQUAmax[®] hibrid**



PIONEER GARANCIJA NA VZNIK: S konceptom tretiranega semena »LumiGEN PREMIUM«, ki obsega vrhunsko seme tretirano s fungicidom, odvrčalom ter sedaj še z novim insekticidom Lumiposa™ in biostimulatorjem rasti LUMIBIO Kelta™, prejmete tudi garancijo na vznik.

Dodatno v ponudbi:

- Pioneer soja, sorta **PR91M10**
- BIO seme hibridov koruze **P9074** in **P9241**
- Sončnice: visoko oljna **P64HE133** in pisana, za ptice **P64BB01**

N-Lock[®] SUPER
Optimize™ technology
STABILIZATOR DUŠIKA

NOVO V PONUDBI
Višji pridelek, prijazno okolje.



Kupite 4,5,6 ali 7 vreč 25 MK koruze in Corteva Pioneer kapa je vaša. Če pa kupite 8 vreč 25 MK koruze prejmete Pioneer hlače.

Količinski popust:
Ob nakupu 16 vreč in več dobite še poseben popust, in sicer 1,00 EUR za vsako vrečo.



Kako v klub in do bonitet: vprašajte v vaši trgovini ali na naši internet strani <https://www.corteva.si/> ali tel.: 02 521 36 20.

Oddaja zbirnih vlog za plačila v letu 2021

V sredo, 24. februarja, se začne vnos zbirnih vlog za ukrepe skupne kmetijske politike za leto 2021

Mateja Gorše Janežič, KGZS
mateja.gorse-janezic@kgzs.si

Z letom 2021 vstopamo v prehodno obdobje pred začetkom izvajanja novega programskega obdobja, ki zaradi zamika pri sprejemanju zakonodaje za novo skupno kmetijsko politiko stopi v veljavo s 1. januarjem 2023. Za nemoten prehod na novo programske obdobje se bo dosedanja okvir skupne kmetijske politike uporabljal še sledeči dve leti. To pomeni, da se bodo v letih 2021 in 2022 izvajali enaki ukrepi kmetijske politike kot v preteklem obdobju (2015–2020), kar je določeno v t. i. prehodni oziroma tranzicijski uredbi EU. Kot smo že vajeni, tudi letos pri določenih ukrepih prihaja do nekaterih sprememb in novosti (npr. ukinitve samodejnega prenosa plačilnih pravic v primeru menjave nosilca kmetije med družinskimi člani, nova proizvodno vezana podpora za rejo drobnice ...).

V lanskem letu ste se tako kmetje kakor tudi svetovalci srečali z izzivom epidemije covid-19, zaradi katere je prišlo do številnih sprememb pri kampanji oddaje zbirnih vlog, ki pa je bila kljub vsemu uspešno izvedena. Žal smo se tudi v letošnjem letu prisiljeni prilagajati situaciji in ukrepom za zajezitev epidemije covid-19, vendar smo po lanskem izkušnjah na to že bolje pripravljene. Kmetijski svetovalci bodo tako kot vsako leto svetovali vlagateljem v zvezi z ukrepi

kmetijske politike in jim nudili pomoč pri elektronskem izpolnjevanju zbirnih vlog, pri tem pa bo treba upoštevati trenutne epidemiološke razmere, ki se bodo tekom celotnega obdobja oddaje zbirnih vlog verjetno še spreminjale. V kar največji možni meri bo vsaj na začetku roka za izpolnjevanje zbirnih vlog le-to potekalo tudi na daljavo, torej preko telefona ali spletnih aplikacij (npr. Zoom). O načinu izpolnjevanja zbirne vloge se lahko podrobno pozanimajte in dogovorite s svojim kmetijskim svetovalcem. Svetovalci bodo termine za pomoč KMG pri vnosu zbirnih vlog določili vnaprej in tako poskrbeli za enakomerno razporeditev vlagateljev preko celotne kampanje.

Prenos plačilnih pravic

Vlogo za prenos plačilnih pravic, za katere prevzemnik uveljavlja osnovno plačilo za leto 2021, je možno oddati do 28. februarja 2021 oziroma, ker je ta dan nedelja, najkasneje do 1. marca 2021. Plačilne pravice, prenesene po tem datumu, se bodo lahko uveljavljale šele za leto 2022.

Nosilec kmetijskega gospodarstva, ki prenaša plačilne pravice na drug KMG-MID, lahko izpolni vlogo za prenos plačilnih pravic v elektronski ali fizični obliki. V obeh primerih morata obrazec podpisati tako prenosnik kot prevzemnik.

Elektronska izpolnitev vloge je možna preko spletne aplikacije pri kmetijskem svetovalcu.

Vlogo se v fizični obliki pošlje (priporočeno) na ARSKTRP, lahko pa se fizično ali elektronsko izpolnjena vloga z obema podpisoma kot »scan« elektronsko pošlje na elektronski predal ARSKTRP. V kratkem bo za elektronsko izpolnjeno vlogo pri kmetijskih svetovalcih možna tudi elektronska oddaja, vendar je aplikacija v tem delu še v izgradnji.



Predhodna priprava vlagateljev

Elektronskega izpolnjevanja zbirne vloge ni mogoče začeti, če so podatki v RKG neuskklajeni (izrisani GERK-i se razlikujejo od dejanskega stanja v naravi, namestnik ni določen ...), zato vlagateljem priporočamo, da v RKG pred oddajo zbirne vloge preverite pravilnost vrisa GERK-ov za svoje kmetijsko gospodarstvo ter jih po potrebi uredite na upravni enoti vsaj en dan pred oddajo zbirne vloge.

Da bo vnos zbirnih vlog in zahtevkov na naročni termin potekal čim bolj tekoče, imejte pri sebi pripravljene sledeče dokumente:

- lansko zbirno vlogo in ostale zahtevke (za leto 2020);
- v primeru spremenjenega

transakcijskega računa kartico oziroma knjižico novega transakcijskega računa;

- če bo namesto nosilca pri izpolnjevanju zbirne vloge prisoten nosilec pooblaščenec, mora le-ta imeti dva izvoda originalno podpisane navadnega pooblastila, katerega obrazec lahko prejmete pri kmetijskih svetovalcih ali ga poiščete in natisnete s spletnih strani KGZS ali KGZ;
- izmere posameznih poljin (površine in razdalje) za po-

ušesnih številki živali, ki bodo vključene v ukrep;

- če uveljavljate ukrep dobrobit živali (DŽ – drobnica), spremne liste za drobnico, ki bo na kmetijo prišla od vključno 2. februarja 2021 dalje;
- če oddajate živinska gnojila, je potrebno imeti podatke o prejemnikih gnojil in vrsti ter količini oddanih gnojil;
- podatke o količini (litri) neposredne prodaje kravjega mleka, vključno z mlekom, uporabljenim za mlečne izdelke, namenjene neposredni prodaji, mlekom, prodanim preko mlekomata, in mlekom, prodanim v okviru majhnih količin (evidenca za leto 2020);
- če uveljavljate rejo avtohtonih in tradicionalnih pasem domačih živali (ukrep KOPOP, zahteva GEN_PAS), dokumente o vpisu v rodovniško knjigo (za govedo prašiče, drobnico in konje) ali vpis v register oz. evidence (za kokoši) ali vsaj identifikacijske številke živali;
- če uveljavljate avtohtone sorte (ukrep KOPOP, zahteva GEN_SOR in GEN_SEME), ime sorte;
- analize tal in gnojilne načrte v primeru vključenosti v KOPOP ob dodajanju novih GERK-ov, ki se jih gnoji z mineralnimi gnojili;
- v primeru setve konoplje ime sorte;
- ažuriran register za posamezno vrsto živali na kmetijskem gospodarstvu – za govedo (rumena knjiga), za drobnico (zelena knjiga) in za prašiče (vijolična knjiga);
- ostale dokumente o kmetijskem gospodarstvu, ki bodo

lahko v pomoč pri izpolnjevanju vloge in zahtevkov (zapisnike kontrolorjev, zadnji izpis o urejenih GERK-ih iz registra kmetijskih gospodarstev, odločbe o prejetih plačilih za preteklo leto, odločbo o dodelitvi plačilnih pravic, morebitne še nerešene pritožbe na odločbe ...);

- podatke o staležu živali na KMG (število vseh živali po kategorijah, ki so bile prisotne 1. februarja 2021 na vašem KMG).

Dodatne informacije

Najaktualnejše informacije, gradiva, obvestila in obrazci so dostopni na spletnih straneh:

- KGZS, v rubriki »Vse o zbirnih vlogah 2021«

<https://www.kgzs.si/zbirne-vloge>

- ARSKTRP, v rubriki »Oddaja zbirne vloge za leto 2021« <https://www.gov.si/zbirke/storitve/oddaja-zbirne-vloge-za-leto-2021/>

Vsebine na navedenih spletnih straneh se bodo pred začetkom in v času kampanje za oddajo zbirnih vlog dnevno posodabljale.

Na obeh spletnih straneh lahko dostopate tudi do »predtiska« (<http://pregled.arsktrp.gov.si/predtisk21.php>), kjer z vpisom vaše KMG-MID številke preverite podatke iz RKG na dan 24. januarja 2021 in podatke iz drugih evidenc, ki jih potrebujete pri vnosu zbirne vloge. Na »predtisku« je še posebej opozorjeno, če so podatki v RKG neuskklajeni oz. če ni določen namestnik nosilca.

Pomembni roki za oddajo zbirne vloge in ostalih dejavnosti

| | |
|--|---|
| Rok za oddajo vlog za prenos plačilnih pravic za koriščenje v letu 2021 (plačilne pravice, prenesene po roku za oddajo vloge za prenos, se bodo lahko uveljavljale šele za leto 2022!). | 28. febr. 2021 (oziroma 1. mar., ker je 28. febr. nedelja) |
| Rok za ureditev spremembe nosilca KMG na upravni enoti (če želi nov nosilec plačilne pravice uveljavljati na zbirni vlogi za leto 2021). | 26. feb. 2021 |
| Uskladitev podatkov v RKG na upravni enoti (če so podatki v RKG neuskklajeni oz. če ni določen namestnik nosilca KMG ali če se je spremenil obseg ali vrsta dejanske rabe kmetijskih zemljišč). | Najpozneje 1 dan pred vnosom zbirne vloge |
| Redni rok za oddajo zbirne vloge (vloge za pomoč za sheme neposrednih plačil, vloga za dodelitev plačilnih pravic iz nacionalne rezerve, zahtevki za ukrepe iz PRP 2014–2020: KOPOP, EK, OMD, DŽ ...). | Od 24. febr. do 6. maja 2021 |
| Zamudni rok za vložitev zbirne vloge (za vsak delovni dan zamude se izplačila znižajo za 1 % oz. 3 % za shemo osnovnega plačila za plačilne pravice, pridobljene iz nacionalne rezerve, če je vloga za dodelitev plačilnih pravic iz nacionalne rezerve v zamudnem roku). | Od 7. do 31. maja 2021 |
| Spremembe zbirne vloge upravičenec sporoči ARSKTRP (sprememba že vloženi zahtevki, dodajanje novih GERK-ov, ki so bili v RKG vneseni po oddaji zbirne vloge ...); spremembe ne pomenijo znižanja plačil, razen v primeru novih vlog ali zahtevkov, za katere se uporabi znižanje plačil v zamudnem roku. | Do vključno 31. maja 2021 |
| Sprememba kmetijske rastline – obvezno sporočiti tudi po 31. maju 2021 v primeru: | Kadarkoli ob izvedeni spremembi |
| <ul style="list-style-type: none"> • če spremenjena kmetijska rastlina vpliva na višino plačila za ukrep EK; | Kadarkoli ob izvedeni spremembi |
| <ul style="list-style-type: none"> • če se na njivskih površinah, ki so vključene v ukrep KOPOP, in sicer v operacije: POZ_KOL, POZ_ZEL, VOD_ZEL, GEN_SOR in GEN_SEME, poseje ali posadi druga kmetijska rastlina, kot je navedena v zbirni vlogi; | Kadarkoli ob izvedeni spremembi |
| <ul style="list-style-type: none"> • če upravičenec spremeni ali načrtuje spremeniti vrsto zelenjadnice oz. datume setve ali sajenja ali predvidenega spravila, ki jih je navedel na obrazcu »Prijava zelenjadnic in obdobj prisotnosti«; | Vsaj 3 dni pred iztekom datumov setve ali sajenja ali predvidenega spravila |

| | |
|---|---------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> • če spremenjena kmetijska rastlina vpliva na izpolnjevanje pogojev za zeleno komponento; • če gre za konopljo ali vrtni mak in/ali če se katerokoli kmetijsko rastlino nadomesti s konopljo ali vrtnim makom; • če upravičenec spremeni lokacijo naknadnih posevkov ali podsevkov trave ali podsevkov stročnic za zagotavljanje površin z ekološkim pomenom. | Kadarkoli ob izvedeni spremembi |
| Zadnji rok za vložitev zahtevka za operacijo Dobrobit živali – drobnica. Zamudnega roka ni! | Do vključno 5. maja 2021 |
| Zadnji rok za vložitev Vloge za izplačilo podpore za rejo drobnice. Zamudnega roka ni! | Do vključno 5. maja 2021 |
| Vloga za izstop iz sheme za male kmete za leto 2021 (ob oddaji zbirne vloge). Zamudnega roka ni! | Do vključno 6. maja 2021 |
| Obrazec »Izjava o odgovornosti in upravljanju kmetije«, če je upravičenec nosilec kmetije, oziroma družbena pogodba in drugi ustanovitveni akti, če je nosilec KMG pravna oseba (priloži upravičenec, ki uveljavlja plačilo za mlade kmete, če izjave za leto 2020 na ARSKTRP ni poslal, če je KMG vzpostavil prvič in/ali če je na KMG prišlo do spremembe članov kmetije (preselitev, polnoletnost itd.) od lanske do letošnje zbirne vloge). | Do 31. maja 2021 |
| Obrazec »Izjava o prenosu kmetijskega gospodarstva in zahteva za plačilo v primeru prenosa celotnega kmetijskega gospodarstva po roku za pozno predložitev zbirne vloge za leto 2021« (če se spremeni nosilec KMG). | Najpozneje do 2. nov. 2021 |
| Seznam zaposlenih z njihovimi davčnimi številkami (agenciji pošljejo upravičenci, ki uveljavljajo izpolnjevanje pogojev za uporabo podatkov o plačah, povezanih s kmetijsko dejavnostjo). | Do 31. maja 2021 |
| Obrazec »Izjava glede podaljšanja zaključene petletne obveznosti za ukrep KOPOP oziroma ukrep EK za leto 2021« (priloži upravičenec, kateremu so se v letu 2020 iztekle petletne obveznosti ukrepa KOPOP oz. EK in želi v letu 2021 te obveznosti podaljšati za eno leto). | Hkrati z oddajo zbirne vloge |

| | |
|---|---------------------------------------|
| Obrazec »Zmanjšanje ali prenos površin, živali oziroma obveznosti, vključenih v ukrep KOPOP oz. EK v predhodnem letu, za leto 2021« (priloži upravičenec, ki je v letu 2020 uveljavljal ukrep KOPOP oz. EK, v letu 2021 pa je izvedel zmanjšanje ali spremembo lokacije ali prenos površin/živali oz. obveznosti na drugega upravičenca ali pa prevzema novo petletno obveznost). | Hkrati z oddajo zbirne vloge |
| Obrazec »Opredelitev načina reje za potrebe izvajanja zahtev z obveznostjo gnojenja z organskimi gnojili z niskimi izpusti v zrak v okviru ukrepa KOPOP« (priloži upravičenec, ki uveljavlja KOPOP zahteve HML_NIZI, POZ_NIZI, TRZ_I_NIZI oz. TRZ_II_NIZI). | Hkrati z oddajo zbirne vloge |
| Izjava o številu pastirjev na planini (agenciji pošljejo upravičenci, ki uveljavljajo zahtevo KRA_PAST: Planinska paša s pastirjem). | Najpozneje do 30. jun. 2021 |
| Izdelava programa dejavnosti za vključene v KOPOP in/ali EK (za upravičence, ki prvič vstopajo v ukrep KOPOP oz. EK). Posebej ločen program dejavnosti se izdelava, če ima KMG planino in se z njenimi površinami vključi v KOPOP operacijo »Planinska paša«. | Najpozneje na dan oddaje zbirne vloge |
| Dopolnitev programa dejavnosti za vključene v KOPOP in/ali EK (če upravičenec pridobi nove GERK-e, če uporablja mineralna gnojila in nima vpisanih analiz tal in gnojilnih načrtov oz. če vstopa v nove operacije ali zahteve). | Hkrati z oddajo zbirne vloge |
| Predhodno 6-urno usposabljanje za vse, ki v letu 2021 prvič vstopajo v ukrep KOPOP (velja tudi za upravičence, ki bodo prevzeli obveznost od drugega KMG, pa do sedaj niso bili vključeni v ukrep KOPOP). | Do 5. maja 2021 |
| Redno 4-urno usposabljanje za vse vključene v ukrep KOPOP za leto 2021. | Do 20. dec. 2021 |
| Redno 4-urno usposabljanje za vse vključene v ukrep EK za leto 2021. | Do 20. dec. 2021 |
| Storitev »Individualno svetovanje« za vse vključene v ukrep KOPOP z letom 2019 oz. v ukrep EK z letom 2017. | Do 31. dec. 2021 |
| Izdelava individualnega načrta preusmeritve KMG iz konvencionalne v ekološko pridelavo (za upravičence, ki bodo v letu 2021 uveljavljali plačilo za preusmeritev v prakse in metode ekološkega kmetovanja). | Do 20. dec. 2021 |
| Redno 6-urno usposabljanje za vse vključene v ukrep EK za leto 2021. | Do 20. dec. 2021 |
| Vpis KMG v SEME-register (za upravičence, ki uveljavljajo plačilo za pridelavo EK semenskega materiala kmetijskih rastlin). | Do 23. febr. 2021 |

| | |
|---|---|
| Kopija zapisnika o strokovni kontroli pridelovanja kmetijskega semena, ki ga izda organ za potrjevanje semenskega materiala (agenciji pošljejo upravičenci, ki na »Geoprostorskem obrazcu« prijavijo kmetijsko rastlino »200 – trave za pridelavo semena«). | Do 31. avg. 2021 |
| Podpora za zelenjadnice – računi o prodaji zelenjadnic oz. o najemu skladiščnega prostora (agenciji posredujejo upravičenci, ki za ukrep prijavijo skupaj več kot 5 ha). | Do 1. dec. 2021 (za skladiščene zelenjadnice do 15. febr. 2022) |
| Registracija obrata na področju primarne pridelave (vsi nosilci dejavnosti so dolžni preveriti podatke na obrazcu iz zadnje vloge, ki je bila registrirana v Register obratov, in sporočiti spremembe oz. dopolnitve). | Kadarkoli ob izvedeni spremembi |
| Podatki o staležu rejnih živali po vrstah in kategorijah na 1. februar 2021 za Evidenco rejnih živali (upravičenec sporoči tudi podatke o letni količini neposredno prodanega kravjega mleka, vključno z mlekom, uporabljenim za mlečne izdelke, ki so namenjeni neposredni prodaji). | Ob oddaji zbirne vloge |
| Zapisnik o prigonu živali na pašo na planino ali skupni pašnik: - mora nosilec za govedo najprej posredovati pooblaščen veterinarski organizaciji; - nato se zapisnik posreduje ARSKTRP. | Vsaj 4 dni pred posredovanjem zapisnika ARSKTRP oz. najpozneje 15 dni po prigonu Najpozneje do 30. jun. 2021 |
| Opravljen pregled gospodarstva oz. izdelana posodobitev programa dobrobiti živali in vnos podatkov v CRPš (za upravičence, ki imajo že izdelan program dobrobiti živali za leto 2020 za operacijo DŽ – prašiči). | Do 30. apr. 2021 |
| Oddaja vzorcev blata v analizo za izvedbo koprološke analize (za vključene v ukrep DŽ – drobnica in DŽ – govedo). | Najmanj 8 dni pred oddajo zahtevka za ukrep DŽ |
| Tretiranje živali na podlagi rezultatov koprološke analize (za vključene v ukrep DŽ – drobnica in DŽ – govedo). | Pred začetkom paše v letu 2021 |
| Redno 4-urno usposabljanje za vse vključene v ukrep DŽ za leto 2021. | Do 15. dec. 2021 |
| Redno 4-urno usposabljanje za vse vključene v ukrep DŽ za leto 2020. | Do 23. febr. 2021 |
| Obrazec za oddajo in prejem živinskih gnojil, digestata ali komposta se odda podpisan s strani oddajalca in prejemnika. | Najpozneje do 15. dec. 2021 |
| Primer višje sile ali izjemnih okoliščin mora upravičenec pisno sporočiti ARSKTRP na predpisanem obrazcu in priložiti ustrezna dokazila. | V roku 15 delovnih dni od dneva, ko to lahko stori |

Malo sprememb v letu 2021

Vsebinske novosti pri uveljavljanju in izvajanju ukrepov KOPOP, EK in OMD

Jana Žiberna, KGZS
jana.ziberna@kgzs.si

Programsko obdobje 2014–2020 gre počasi h koncu, kar se pozna tudi na spremembah ukrepov KOPOP, EK in OMD, ki jih za leto 2021 ni veliko. Spremembe uredb za leto 2021 se sklicujejo na tako imenovano tranzicijsko uredbo EU, ki ureja prehodno obdobje 2021/2022. Sredstva za obveznosti ukrepov KOPOP, EK in OMD, prevzete v letu 2021, se namenjajo v skladu s PRP 2014–2020.

Sprememba Uredbe o shemah neposrednih plačil vpliva tudi na uredbo, ki ureja ukrepe KOPOP, EK in OMD. Ukinitav avtomatizma pomeni, da mora ob spremembi nosilca KMG v roku za vložitev zbirne vloge, določenem v predpisu, ki ureja izvedbo ukrepov kmetijske politike za tekoče leto, ali v roku za pozno predložitev vloge zahtevkov za plačilo in obvezne sestavine zbirne vloge oddati novi nosilec KMG, da je lahko upravičen do plačil za ukrepe KOPOP, EK in OMD. Če je zbirno vlogo prejšnji nosilec KMG že oddal, jo mora umakniti, novi nosilec KMG pa oddati na novo. Če novi nosilec ne odda zahtevka in obveznih sestavin zbirne vloge, se vsa plačila KOPOP ali EK, prejeta v preteklih letih, obravnavajo kot neupravičeno izplačani zneski in jih je treba vrniti (velja za trajajoče redne obveznosti

in ne za podaljšane).

V letu 2021 je mogoče vstopiti v vse operacije, ki so odprte v sklopu ukrepa KOPOP, te pa so: Posebni travniški habitati, Travišni habitati metuljev, Habitati ptic vlažnih ekstenzivnih travnikov, Steljniki, Vodni viri, Ohranjanje habitatov strmih travnikov, Grbinasti travniki, Reja domačih živali na območju pojavljanja velikih zveri, Planinska paša, Visokodebelni travniški sadovnjaki, Ohranjanje mejic, Reja lokalnih pasem, ki jim grozi prenehanje reje, in Ohranjanje rastlinskih genskih virov, ki jim grozi genska erozija.

V letu 2021 in predvidoma tudi v letu 2022 bo možno enoletno podaljšanje za tiste upravičence, ki so obveznosti podaljšali že v preteklem letu. Torej v letu 2021 lahko svoje obveznosti podaljšajo tisti upravičenci, ki so se za podaljšanje odločili že v letu 2020.

Vsem, ki ste v posamezne operacije ukrepa KOPOP ali v ukrep EK vstopili v letu 2016, se je z letom 2020 zaključila petletna obveznost. Zato se boste morali ob oddaji zbirne vloge za leto 2021 opredeliti, če želite enoletno podaljšanje obveznosti. Enoletno podaljšanje bo predvidoma možno tudi v letu 2022, vendar samo, če boste obveznosti podaljšali že v letu 2021.

Nov seznam prepovedanih aktivnih snovi na vodovarstvenih območjih

Z namenom izpolnjevanja zahtev FFSV – Uporaba samo fitofarmaceutskih sredstev, ki so dovoljena na najožjih vodovarstvenih območjih ukrepa KOPOP (zahtevi POZ_FFSV in VOD_FFSV), velja nov seznam prepovedanih aktivnih snovi. Pri uvrstitvi na seznam je bil upoštevan potencial spiranja aktivne snovi v podtalnico, potencialna prisotnost metabolitov aktivne snovi nad dovoljeno mejo 0,1µg/L, toksikološke lastnosti aktivnih snovi ter njihovih metabolitov in podatki monitoringa podzemne in pitne vode.

Nov seznam aktivnih snovi, ki jih na najožjih vodovarstvenih območjih (VVO I) ni dovoljeno uporabljati: bentazon, dikamba, dikloprop-p, dimetaklor, flufenacet, flurokloridon, klopuralid, klorantraniliprol, mcpa, mcpp-p, metalaksil/metalaksil-m, metamitron, metazaklor, metribuzin, nikotifur, petoksamid, rimsulfuron, S-metolaklor, terbutilazin in tritosulfuron.

Področje vodovarstvenih območij se je v določenih delih razširilo, kar je navedeno v prilogi 5 k Uredbi KOPOP, ki vključuje spremembe na podlagi Uredbe o vodovarstvenih območjih za občini Škofja Loka in Gorenja vas – Poljane (Uradni list RS, št. 164/020) in Uredbe o vodovarstvenem območju za javno oskrbo s pitno vodo v občinah Ormož, Središče ob Dravi, Sveti Tomaž in delu občine Ljutomer (Uradni list RS, št. 191/20).

Analize tal in gnojilni načrti

Dobra kmetijska praksa je, da razpolagamo z aktualnimi analizami tal in gnojilnimi načrti. Za potrebe zahtev ukrepov KOPOP in EK je za leto 2021 veljavna analiza tal, izdelana od 1. januarja 2018. Nove analize tal morajo predložiti tisti, ki v ta dva ukrepa vstopajo prvič. Pri še trajajočih obveznostih in pri podaljšanju obveznosti je nova analiza tal potrebna le za novo pridobljene GERKE, na katerih se bodo uporabljala mineralna gnojila. Na podlagi veljavne analize tal je potrebno imeti izdelan tudi petletni gnojilni načrt.

Vodenje vseh predpisanih evidenc

Kot vsako leto vas tudi letos opozarjamo na sprotno in natančno vodenje vseh evidenc ter hrambo pripadajočih dokumentov. Pravilno in natančno vodenje evidenc ter hramba dokazil sta pomembna zaradi mo-

Da se boste izognili zmanjšanju sredstev, predlagamo, da evidence vodite sproti, natančno in na predpisanih obrazcih, hranite račune, deklaracije, izjave o opravljenih strojnih storitvah ... Vse predpisane evidence in vso drugo dokumentacijo (račune, deklaracije, plačila, izjave ...) ste dolžni hraniti pet let po zadnji pridobitvi plačila.

žnosti ugotavljanja izpolnjevanja posameznih zahtev ukrepov KOPOP in EK. Pomembno je in nedosledno ali celo popolno ne-vođenje evidenc predstavlja eno od pogostejših kršitev pogojev ukrepa KOPOP in EK in pomeni 5-odstotno ali 40-odstotno znižanje sredstev že v prvem letu ugotovljene kršitve, če se kršitev ponovi, pa se ta delež znižanja še poveča.

Usposabljanje in svetovanje za ukrepa KOPOP in EK

Ne pozabite na obvezno predhodno usposabljanje in uporabo storitev svetovanja.

Datumi, ki so pomembni za ukrep KOPOP:

- predhodno usposabljanje, ki je namenjeno tistim, ki v ukrep vstopajo prvič, je potrebno opraviti najpozneje do 5. maja 2021, datumi in način izvedbe usposabljanj zaradi nepredvidljivih razmer, ki so posledica SARS-CoV-2 (COVID-19), še niso dorečeni in bodo dostopni na spletnih straneh ARSKTRP, MKGP in KGZS, vse informacije pa lahko pridobite tudi pri vašem kmetijskemu svetovalcu,

- redno usposabljanje za leto 2021 mora nosilec ali član KMG opraviti najpozneje do 20. decembra 2021 in
 - najpozneje do 31. decembra 2021 uporabiti storitev svetovanja, kar velja za upravičence, ki so v ukrep KOPOP vstopili v letu 2019.
- Datumi, pomembni za ukrep EK:**
- usposabljanje za leto 2021 je treba opraviti najpozneje do 20. decembra 2021,
 - individualen načrt preusmeritve za kmetijsko gospodarstvo mora biti narejen v prvem letu trajanja obveznosti, najpozneje do 20. decembra 2021, če upravičenec prvič vstopa v kontrolo EK in
 - v petletnem obdobju mora upravičenec vsaj enkrat uporabiti storitev svetovanja, kar pomeni, da mora upravičenec, ki je v ukrep EK vstopil v letu 2017, uporabiti storitev svetovanja najpozneje do 31. decembra 2021.

Neposredna plačila v letu 2021

Spremembe, ki bodo vplivale na delitev sredstev iz sheme neposrednih plačil

Jana Žiberna, KGZS
jana.ziberna@kgzs.si

Tudi v letu 2021 bo v okviru sheme neposrednih plačil mogoče prejeti različna plačila. Uveljavljanje teh plačil se med seboj ne izključuje, razen posebne sheme za male kmete, ki se izključuje z vsemi ostalimi shemami. Prav tako ni mogoče v istem letu na isti površini uveljavljati dveh proizvodno vezanih plačil.

Podrobne vsebine posameznih plačil so bile predstavljene v člankih in navodilih v preteklih letih, ki so vam še vedno na voljo v arhivu na spletnih straneh KGZS v rubriki »Vse o zbirnih vlogah«. V nadaljevanju vam podrobneje predstavljamo vsebinske spremembe, ki se nanašajo na ukinitve samodejnega prenosa plačilnih pravic in na novo proizvodno vezano plačilo za rejo drobnice, sprememba pa je tudi pri proizvodno vezanem plačilu za zelenjadnice.

Nacionalna ovojnica za neposredna plačila za 2021 in 2022

Nacionalna ovojnica za neposredna plačila za koledarski leti 2021 in 2022 bo znašala 131,5 mio evra in bo nižja, kot je bila za koledarski leti 2019 in 2020, ko je znašala 134,3 mio evra. Slednje pomeni, da se bodo plačilne pravice vsem upravičencem v letu 2021 malenkost linearno znižale, da se bodo prilagodile na nižjo nacionalno ovojnico.

Ukinitev samodejnega prenosa plačilnih pravic (PP)

Zaradi ugotovitev revizije Evropske komisije, ki je potekala avgusta 2018, se z letošnjim letom ukineta samodejni prenos plačilnih pravic v primeru spremembe nosilca kmetije med člani kmetije in samodejni prenos nosilca na že oddani zbirni vlogi.

Svetujemo, da nosilci KMG načrtovano spremembo nosilca kmetijskega gospodarstva uredijo čimprej oziroma najkasneje do 28. februarja 2021, da bodo lahko od 28. februarja 2021 oddali tudi Vlogo za prenos plačilnih pravic in tako na novega nosilca pravočasno prenesli tudi plačilne pravice. Na ta način se bo novemu nosilcu kmetijskega gospodarstva za-

gotovila možnost uveljavljanja shem neposrednih plačil, ki so vezana na aktivacijo plačilnih pravic – torej shemo osnovnega plačila (t. i. plačilne pravice), zeleno komponento, PONO in shemo za mladega kmeta za leto 2021. Če pride do spremembe nosilca kmetijskega gospodarstva v RKG v roku od 24. februarja 2021 do 31. maja 2021 in če prenosnik in prevzemnik nista uredila prenosa plačilnih pravic do 28. februarja 2021, novi nosilec ni upravičen do shem neposrednih plačil, ki so vezane na aktivacijo plačilnih pravic, torej do sheme osnovnega plačila (t. i. plačilne pravice), zelene komponente, PONO in sheme za mladega kmeta.

Po končnem roku za oddajo zbirne vloge, torej po 31. maju 2021, pa je sprememba nosilca za KMG, ki je oddal zbirno vlogo, možna le izjemoma, in sicer v primeru prenosa KMG v skladu z 8. členom Uredbe 809/2014/EU, ki določa prenos celotnega KMG na podlagi prodaje, zakupa itd. Ob prenosu mora nov nosilec KMG oddati »Izjavo o prenosu kmetijskega gospodarstva in zahtevo za plačilo v primeru prenosa celotnega KMG«, ki je del zbirne vloge. Tudi v teh primerih je potrebno poskrbeti za prenos PP za naslednje leto, torej da se bodo lahko aktivirale za leto 2022 (čas za oddajo vloge za prenos PP v teh primerih je do 28. februarja 2022).

Z dnem uveljavitve Uredbe o spremembah in dopolnitvah Uredbe o shemah neposrednih plačil (Ur.l RS št 3/21), ki je stopila v veljavo 9. januarja 2021, se tako ukinja samodejni prenos plačilnih pravic v primeru spremembe nosilca kmetije med člani kmetije, kar pomeni, da je potrebno ob vsaki spremembi nosilca kmetijskega gospodarstva, tudi če gre za spremembo nosilca med člani kmetije, poskrbeti za prenos plačilnih pravic na podlagi oddane Vloge za prenos plačilnih pravic. Za leto 2021 se pri izplačilih upoštevajo le plačilne pravice, za katere Vloga za prenos plačilnih pravic se odda do 28. februarja 2021 (oziroma ker je ta dan nedelja, izjemoma do 1. marca 2021) na ARSKTRP.

Vnos vloge

Vlogo za prenos plačilnih pravic lahko izpolnite fizično ali elektronsko. Če se odločite



Pri podpori za zelenjadnice za leto 2021 je sprememba ta, da so seznama upravičenih zelenjadnic črtali repo.

za elektronski vnos, je ta možen preko spletnega vstopnega mesta na naslovu: <http://e-kmetija.gov.si>, ki ga vzpostavi ARSKTRP in do katerega lahko kot pooblaščenec vlagatelja dostopa le oseba, zaposlena v javni službi za kmetijsko svetovanje. Na ARSKTRP mora biti poslana vloga v fizični obliki, ki jo podpišeta prenosnik in prevzemnik, najkasneje na dan 28. februar 2021, oziroma ker je ta dan nedelja, na dan 1. marec 2021. Lahko pa se fizično ali pa elektronsko vnesena vloga z obema podpisoma kot "scan" elektronsko pošlje na elektronski predal ARSKTRP prav tako najkasneje do 28. februarja 2021, oziroma ker je ta dan nedelja, na dan 1. marca 2021. Ker je elektronska vložitev vloge za prenos plačilnih pravic možna šele en dan po spremembi nosilca v RKG, je zadnji dan za spremembo nosilca v RKG 26. februar 2021, in potem se vloga lahko še vnesse elektronsko ter pošlje na ARSKTRP z obema podpisoma še 1. marca 2021. V primeru spremembe nosilca v RKG z dnem 1. marec 2021 se Vloga

Sprememba nosilca

V zvezi z ukinitvijo samodejnega prenosa nosilca na že oddani zbirni vlogi pa je v postopku sprememba pravilnika RKG, ki določa, da sprememba nosilca tekom subvencijske kampanje v primerih, ko je nosilec že oddal zbirno vlogo za leto 2021, ni mogoča, dokler se vložena zbirna vloga ne umakne. To pomeni, da mora nosilec, ki je zbirno vlogo že oddal, naprej izvesti umik zbirne vloge, šele potem lahko izvede menjavo nosilca v RKG. Novi nosilec pa bo oddal svojo zbirno vlogo in si tako zagotovil možnost uveljavljanja proizvodno vezanih podpor, ki niso vezane na aktivacijo pla-

nižan je hektarski donos za fižol (1 t/ha) in dodan je hektarski donos za bob (1,5 t/ha), ki se vključi tudi v vse izjeme pri dokazovanju obsega zelenjadnic z računi ter pri dokazovanju obsega zelenjadnic z računi je dodana še izjema v primeru dveh ali več vrst zelenjadnic, kjer so na več kot 80 % skupne površine zelenjadnice z zelo nizkim donosom na hektar (fižol, špargelj, grah ali bob).

Ob izpolnjevanju zbirne vloge za leto 2021 bo, enako kot v letu 2020 in 2019, moral vsak, ki bo zaprosil za podporo za zelenjadnice, že vnaprej navesti tudi rok setve ali sajenja zelenjadnice/c in rok spravila. V primeru spremembe pri navedenih datumih mora vlagatelj to spremembo obvezno javiti z dopolnitvijo zbirne vloge najkasneje tri dni pred datumom, ki ga je navedel ob oddaji zbirne vloge. Pomembno je, da so ob kontroli na kraju samem zelenjadnice prisotne na površini (še v rastni dobi). Vidni ostanki pobrane zelenjadnice ne pomenijo ustrezne gostote in prisotnosti, kar pa pomeni neizpolnjevanje pogojev za pridobitev sredstev. V primeru naravne nesreče (toča, suša, naliv...) je

5. maja do 31. oktobra tekočega leta, kar pa pomeni, da mora biti zbirna vloga za pridobitev sredstev iz naslova ukrepa PVP za rejo drobnice oddana do 5. maja 2021. V primeru premika drobnice na planino ali skupni pašnik se to šteje kot prisotnost drobnice na kmetijskem gospodarstvu.

Za vse živali, za katere uveljavlja upravičenec zahtevek za podporo, mora biti znan podatek o mesecu in letu rojstva, tudi v primeru, da je žival prišla na KMG iz drugega KMG. V primeru napada divjih zveri ali pogina živali zaradi kužnih bolezni mora nosilec KMG predložiti ustrezna dokazila, da lahko uveljavlja višjo silo.

Če živali, ki je prijavljena na zahtevku, zaradi določenega razloga (zakol, prodaja ali pogina, ki ni posledica omenjene višje sile) ni več na KMG, obdobje obvezne reje pa se še ni izteklo, je potrebno:

- umakniti zahtevek, če zaradi tega ni več izpolnjen vstopni prag, ki znaša 14 živali (vlagatelj v tem primeru namreč ne izpolnjuje več pogojev do ukrepa) ali
- umakniti del zahtevka (sprememba števila živali) v primeru, da je vstopni prag 14 živali še vedno izpolnjen,



Med proizvodno vezanimi plačili Uredba v letu 2021 prinaša nov ukrep PVP za rejo drobnice.

čilnih pravic (sprememba nosilca se v tem primeru namreč zgodi po 28. februarju 2021 in se plačilne pravice za leto 2021 ne morejo več prenesti) in tudi vseh ostalih ukrepov, za katere se zahtevek oddaja v okviru zbirne vloge: ukrep OMD, KOPOP, DŽ in EK. Če novi nosilec ne bo oddal zbirne vloge, ne bo upravičen do nobenih plačil ukrepov kmetijske politike, za katere se vlagajo zahtevki v okviru zbirne vloge.

Spremembe pri podpori za zelenjadnice

Spremembe pri podpori za zelenjadnice za leto 2021 so sledeče:

- iz seznama upravičenih zelenjadnic se črta repa,
- povprečen hektarski donos se prilagodi na podatke za leto 2021 in znaša 16 t/ha,

potrebno javiti višjo silo ali zahtevek umakniti.

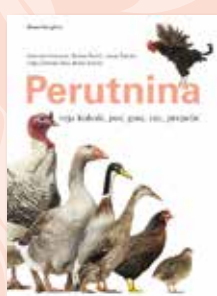
Proizvodno vezano plačilo za rejo drobnice

Med proizvodno vezanimi plačili Uredba v letu 2021 prinaša nov ukrep PVP za rejo drobnice. Do podpore je lahko upravičen nosilec KMG, ki na dan 1. februar 2021 redi 14 ali več ovc in/ali koz, starejših od enega leta, oziroma ki so do takrat jagnile/jarile in/ali ovne/kozle, starejše od enega leta.

Na zahtevek mora nosilec prijaviti najmanj 14 živali drobnice in ne več, kot je število živali drobnice v centralnem registru drobnice (CRD) na dan 1. februar 2021. Število živali drobnice, prijavljeno na zahtevku, mora biti prisotno na kmetijskem gospodarstvu od

vendar se je število prijavljenih živali zmanjšalo).

Sprememb Uredbe o shemah neposrednih plačil res ni veliko, so pa nekatere kar pomembne in v napotkih, ki vas bodo vodili k uspešni oddaji zbirne vloge, boste o njih še slišali.



Kmečki glas

PERUTNINA –
reja kokoši, pur, gosi,
rac in prepelc
21 EUR

zalozba.kmeckiglas.com
01 473 53 79

133
RECEPTOV

PAŠTETE
in drugi shranki
22 EUR



Kaj je treba urediti pred oddajo zbirne vloge

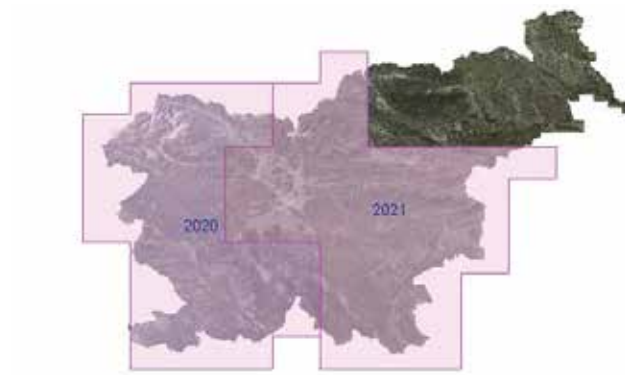
Posodobitev GERK-ov in urejanje podatkov v registru kmetijskih gospodarstev (RKG)

Klavdija Strmšek, KGZS
klavdija.strmsek@kgzs.si

Na podlagi 91. člena Zakona o interventnih ukrepih za omilitve posledic drugega vala epidemije covid-19 (ZIUOPDVE, 2020) je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) izvedlo posodobitev podatkov o grafičnih enotah rabe (GERK) iz RKG z vsemi razpoložljivimi podatki in v skladu s pravili vrisa za ukrepe skupne kmetijske politike v letu 2021. Posodobitev GERK-ov in izločitev vseh neupravičenih površin, ki zajemajo zmanjšanje, večje od 10 m² na vseh GERK-ih KMG, in so skladni z Evidenco dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč, po podatkih Službe za RKG, zadeva 11.972 vlagateljev zbirnih vlog glede na podatke Agencije Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja (ARSKTRP) za leto 2020.

Nosilci kmetijskih gospodarstev, ki imate odrezan del površin iz GERK-ov, izpisa iz RKG v obliki obvestila na dom ne boste prejeli, lahko pa **od 31. januarja 2021 dalje** preverite stanje svojih GERK-ov in stanje morebitnih drugih napak v RKG z vnosom svoje KMG-MID številke na spletnem pregledovalniku (<http://rkg.gov.si/GERK/WebViewer/>) oziroma z javnim osebnim spletnim certifikatom v eRKG na spletnem naslovu (<http://rkg.gov.si/GERK/eRKG/>).

V RKG je bil konec januarja 2021 dodan grafični sloj odrezanih površin iz GERK, s pomočjo katerega boste kot uporabniki preko spletnega pregledovalnika dostopali do stanja pred in po posodobitvi na GERK-ih. V ta namen je bil dodan nov gumb »Prikaži posodobitve 2021«, ki vam bo preko



Prikaz letalskih posnetkov (ortofoto posnetki) za leto 2020 in predvideni novi posnetki v letu 2021

atributov prikazal splošne informacije o KMG in GERK-ih.

V kolikor morate spremeniti stanje svojih GERK-ov (druge zaorane njive, nove površine, nestrinjanje s posodobitvijo ...), se za urejanje obvezno telefonsko naročite na upravni enoti. Izredno pomembno pa je, **da se uredite podatkov in GERK v RKG izvede najkasneje en dan pred oddajo zbirne vloge za leto 2021**, saj z neuskkljenimi podatki izpolnjevanja zbirne vloge za leto 2021 samostojno ali pa pri vaših kmetijskih svetovalcih ne bo mogoče začeti.

Zaradi novih letalskih po-

snetkov iz leta 2020 pregled in po potrebi tudi dopolnjevanje GERK-ov še posebej priporočamo nosilcem KMG, ki imajo zemljišča v zahodnem in jugozahodnem delu Slovenije, saj so na tem območju najbolj vidna neskladja med dejansko rabo in vrisanimi GERK-i, ki jih je potrebno urediti. Pri pregledu bodite pozorni, da so na posnetkih meje vaših GERK-ov pravilno izrisane glede na dejansko stanje v naravi. Urediti je potrebno vse spremembe dejanske rabe na GERK-ih (njiva, travnik, trajni nasad ...) ter iz njih izločiti ceste, dvorišča, jar-

ke, razna nasutja gradbenega ali kakšnega drugačnega materiala, na novo zgrajene objekte, zaraščene površine ipd., odjaviti zemljišča, ki jih ne uporabljate več, prijaviti nova zemljišča, ki jih imate v uporabi, ter odpraviti vse preostale nepravilnosti na GERK-ih, na katere vas bodo opozorili na upravnih enotah.

Sprememba pravilnika RKG in menjava nosilcev v letu 2021

Spremembe Pravilnika RKG prinašajo spremenjena pravila vrisa GERK-a s šifro 1411 in vrsto dejanske rabe vpisano kot površina za ukrep odprave zaraščanja. Vris GERK-a ni več vezan na sloj zaraščanja iz leta 2018, temveč na tekočo evidenco dejanske rabe. Vris bo možen na površinah, ki so po prostorskem načrtu kmetijske, v evidenci dejanske rabe pa 1410 – kmetijsko zemljišče v zaraščanju, 1500 – drevesa in grmičevje ter 2000 – gozd. Slednja raba bo pri odpravi zaraščanja pri vrisu potrebovala predložitev ustreznega dovoljenja Zavoda za gozdove. Omejitve vrisa in

izvajanja ukrepa odpravljanja zaraščanja na kmetijskih zemljiščih ostaja omejeno na mejice, obvodno vegetacijo, skupine dreves in grmičevja znotraj njiv, trajnih nasadov in travnikov ter naravnih vrednotah.

Druga sprememba se nanaša na samodejni prenos plačilnih pravic. Zaradi ugotovitev revizije Evropske komisije, ki je potekala avgusta 2018, se z letošnjim letom ukine t. i. samodejni prenos nosilca na že oddani zbirni vlogi in samodejni prenos plačilnih pravic v primeru spremembe nosilca kmetije med člani kmetije. Ukinitvev samodejnega prenosa plačilnih pravic v primeru spremembe nosilca kmetije med člani kmetije izhaja iz uredbe, ki ureja neposredna plačila in pomeni, da je potrebno ob vsaki spremembi nosilca kmetijskega gospodarstva, tudi če gre za spremembo nosilca med člani kmetije, poskrbeti za prenos plačilnih pravic na podlagi oddane Vloge za prenos plačilnih pravic. Omenjena sprememba je podrobneje zapisana v članku o neposrednih plačilih.

Ukrep Dobrobit živali tudi v letu 2021

Ukrep DŽ se bo v letu 2021 izvajal v treh operacijah, in sicer operacija DŽ za prašiče, operacija DŽ za govedo in operacija DŽ za drobnico.

Alberta Zorko, KGZS
alberta.zorko@kgzs.si

Uredba Dobrobit živali opredeljuje vsebino in izvedbo ukrepa Dobrobit živali (v nadaljevanju: ukrep DŽ) v letu 2021 z določitvijo vstopnih pogojev, upravičencev, trajanja obveznosti, operacij in nabora mogočih zahtev ter pogojev za njihovo izpolnjevanje znotraj posamezne operacije. Prav tako opredeljuje način izračunavanja plačil in višine plačil ter podrobnejša izvedbena pravila v zvezi s kontrolami, sistemom zmanjšanja plačil in izključitev.

Glavni cilj ukrepa je izboljšanje pogojev reje, tako standardov za krmo, namestitve, pašo ter s tem tudi počutje domačih živali. Dobrobit živali vključuje zdravje, dobro počutje ter vrsti naravno vedenje, kar pripomore k preprečevanju bolečin, strahu ali tesnobe pri živalih. Takšna reja pomeni dodano vrednost mesu in mesnim izdelkom ter mleku in mlečnim izdelkom. Tako vzrejeno meso in prirejeno mleko bi moralo dosegati boljše ceno na trgu.

Pogoj za 100-odstotno izplačilo je tudi udeležba na usposabljanju za ukrep DŽ. Nosilec kmetijskega gospodarstva, njegov namestnik ali član kmetije oziroma oseba, zaposlena na kmetijskem gospodarstvu,

mora najpozneje do **15. decembra 2021** opraviti usposabljanje s področja ukrepa DŽ. Usposabljanje obsega najmanj **štiri pedagoške ure** in ga izvede izvajalec usposabljanja v skladu z uredbo, ki ureja ukrepe prenosa znanja in svetovanja iz PRP 2014–2020.

Kršitve

Ob kontrolah je bilo v letu 2019 na ravni celotnega ukrepa dobrobit živali pri 345 KMG MID-ih ugotovljena kršitev iz naslova neopravljenega izobraževanja (v letu 2018 428), kar znaša 4,12 % vseh vlagateljev. Pri 239 KMG MID-ih je bila kršitev ugotovljena prvič (20-odstotno znižanje), 69 KMG MID-ov je imelo prvo ponovitev kršitve (20-odstotno znižanje), 28 drugo ponovitev te kršitve (30-odstotno znižanje), 9 pa tretjo ponovitev kršitev in sredstev za ukrep DŽ niso prejeli (100-odstotno znižanje).

Operaciji DŽ drobnica in DŽ govedo – obstoječa pravila in spremembe

Upravičenci, ki bodo oddali **zahtevek za operacijo**

Dobrobit živali – drobnica, morajo zbirno vlogo vložiti **najpozneje do vključno 5. maja 2021**, ker vložitev zahtevka po tem datumu ne omogoča izpolnjevanja pogojev za izplačilo zahtevka.

Ponovno velja pravilo, da začetka obdobja paše ni mogoče uveljavljati pred datumom vnosa zahtevka za operacijo DŽ – govedo oziroma DŽ – drobnica. Prav tako je potrebno, da so za živali, za katere se bo uveljavljala zahteva za operacijo DŽ – govedo in DŽ – drobnica, izpolnjene vse zahteve navzkrižne skladnosti »Standarda identifikacije in registracije«. Število drobnice na zahtevku za operacijo DŽ – drobnica ne sme presegaati števila drobnice, prijavljene v Centralni register drobnice (CRD) na dan 1. februar. Če je skupno število drobnice na zahtevku večje od števila živali, prijavljenega v CRD, mora biti na zahtevku navedeno tudi število drobnice, ki je na kmetijsko gospodarstvo prišla od vključno 2. februarja 2021 do datuma vnosa zahtevka, in številke spremnih listov za to drobnico.

Tudi v letu 2021 bo eden izmed pogojev za obe operaciji opravljena koprološka analiza, rezultate le-te pa bodo vnašale veterinarske organizacije v spletnem portalu Volos. Zbrani podatki iz seznama koproloških analiz se bodo uporabljali za upravni pregled že ob sami oddaji zahtevka. Koprološka analiza in vnos podatkov v seznam koproloških analiz bosta morala biti izvedena pred oddajo zahtevka za ukrep DŽ in hkrati

pred začetkom paše. **Nosilci kmetijskih gospodarstev morajo vzorce blata za koprološko analizo oddati vsaj osem dni pred oddajo zahtevka za DŽ – govedo ali DŽ – drobnica, da bo analiza le teh pravočasno vnesena v seznam.** Rejce prav tako opozarjamo, da morajo kljub bazi podatkov imeti pri sebi tudi dokazila o opravljenih koproloških analizah.

Za datum začetka paše, ki se ga pri pregledu na kraju samem upošteva za preverjanje pravočasnosti izvedbe koprološke analize in tretiranja živali, se šteje datum dejanskega začetka paše (datum začetka paše iz dnevnika paše).

Obdobje paše za govedo in drobnico se lahko prekine tudi zaradi nevarnosti **napada velikih zveri**. Če ta prekinitev ne traja skupno več kot deset dni, prekinitev ni treba sporočiti agenciji, temveč se trajanje in razlog za prekinitev navedeta le v dnevniku paše. Če nevarnost napada velikih zveri traja več kot deset dni, mora upravičenec sporočiti višjo silo agenciji v skladu z uredbo, ki ureja izvedbo ukrepov kmetijske politike za leto 2021, v 15 delovnih dneh od dneva, ko to lahko stori, na obrazcu iz navedene uredbe.

Pri operaciji DŽ – drobnica se mora pasti neprekinjeno najmanj 210 dni ali najmanj 180 dni na kmetijskih gospodarstvih, razvrščenih v območje s krajšo vegetacijsko dobo v času od 15. marca 2021 do 30. novembra 2021. Kmetijsko gospodarstvo je razvrščeno v območje s krajšo vegetacijsko dobo iz

prve alineje prejšnjega odstavka, če ima na dan 19. februarja 2021 v registru kmetijskih gospodarstev več kot 50 odstotkov grafične površine GERK-ov z vrsto rabe 1300, 1320 in 1222 znotraj območja s krajšo vegetacijsko dobo.

Umik zahtevka za DŽ – drobnica

Če upravičenec za vse živali ali določeno število živali, za katere uveljavlja zahtevek za operacijo DŽ – drobnica, ne zagotovi celotnega obdobja paše, mora v primeru pogina živali ali če določeno število živali zapusti kmetijsko gospodarstvo zaradi prodaje ali oddaje v zakol pred izpolnitvijo obdobja paše za drobnico, izvesti umik zahtevka v skladu z uredbo, ki ureja izvedbo ukrepov kmetijske politike za leto 2021.

Operacija DŽ – prašiči

Celotni programi DŽ za KMG, ki se bodo v letu 2021 v operaciji DŽ – prašiči vključili prvič, kot tudi **pregled gospodarstva in posodobitev programa DŽ** za KMG oziroma za G-MID-e, na katerih je bil program DŽ izdelan že za leto 2020, morajo biti izdelani in vneseni v Centralni register prašičev najpozneje do 30. aprila 2021.

Sporočanje staleža prašičev

Za januar je bilo izjemoma potrebno sporočiti stalež na dan 9. januar 2021 do 18. januarja 2021.

Za ostale mesece pa ostaja nespremenjeno, da je treba vsak mesec podatke o številu sesnih pujskov, tekačev, pitancev, plemenskih svinj in plemenskih mladic na prvi dan v mesecu sporočiti najpozneje do sedmega dne v mesecu za tekoči mesec. Podatki o staležu prašičev na dan 1. februar, sporočeni za ukrep DŽ, se morajo ujemati s podatki o staležu prašičev, sporočenimi v CRPŠ ob oddaji zbirne vloge.

Če je **posodobitev programa DŽ** izdelana po enem ali več presečnih datumih za sporočanje staleža prašičev in je z upravnim pregledom ali pregledom na kraju samem ugotovljeno, da je največje dovoljeno število živali na presečne datume pred datumom izdelave posodobitve programa DŽ preseženo, se zahtevek za to zahtevo ne zavrne, če hkrati ni preseženo največje dovoljeno število živali iz programa DŽ za leto 2020.

Trajanje obveznosti

Upravičenci, ki so uveljavljali zahtevek za operacijo DŽ – prašiči že v letu 2020, morajo izpolnjevati obveznosti iz operacije DŽ – prašiči **od 9. januarja 2021 do 31. decembra 2021**. Upravičenci, ki bodo v letu 2021 prvič uveljavljali zahtevek za operacijo DŽ – prašiči, morajo izpolnjevati obveznosti iz operacije DŽ – prašiči **od 1. maja 2021 do 31. decembra 2021**.

Zaradi krajšega obdobja obveznosti so tudi zneski plačil za posamezno zahtevo ustrezno znižani.

Izvajanje navzkrižne skladnosti

V letu 2021 bo zaradi epidemije covid-19 prišlo do določenih izjem in omilitev.

Igor Hrovatič, KGZS
igor.hrovatic@kgzs.si

Zavezanci za izpolnjevanje pravil navzkrižne skladnosti so vlagatelji zahtevkov za:

1. Sheme neposrednih plačil (NP): plačilne pravice (PP), plačila za zeleno komponento (ZK), plačila za mlade kmete (MLK), podpora za strna žita (SŽ), podpora za mleko v gorskih območjih (PVP mleko), podpora za rejo govedu (PVP reja govedu), podpora za zelenjadnice (ZL), podpora za rejo drobnice (PVP DROB), shema za male kmete (SMK), plačila za območja z naravnimi omejitvami (PONO).
2. Plačila za ukrepe programa razvoja podeželja (PRP): plačila območjem z naravnimi ali drugimi posebnimi omejitvami (OMD), ukrepi kmetijsko-okoljska-podnebna plačila (KOPOP), ekološko kmetovanje (EK), dobrobit živali (DŽ).
3. Plačila za podporne programe v vinskem sektorju (VIN): prejemniki podpore za prestrukturiranje in presmeritev vinogradov, prejemniki podpore za zeleno trgatve.

Kršitve NS se ne upoštevajo pri upravičencih (niso zavezanci), ki:

- Uveljavljajo shemo za male kmete (SMK). Te se ne upoštevajo pri plačilih NP. Se pa upoštevajo na drugih ukrepih, kot so OMD, KOPOP, EK, DŽ, VIN).
- So vlagatelji za pomoč za zagon dejavnosti za mlade kmete (M 06.1) v okviru PRP in so bile kršitve NS iz predpisanih zahtev ravnanja s področja nitratov ali zaščite rejnih živali ugotovljene v obdobju 24 mesecev od dneva pravnomočnosti odločbe o dodelitvi statusa mladega kmeta in so bile naložbe, ki so v povezavi z ugotovljeno kršitvijo NS, opredeljene v poslovnem načrtu.

Kršitve

Sankcijski sistem NS temelji na ugotovljeni stopnji kršitve oziroma odstotku znižanja, ki se za vsako zahtevo posebej dodeli v skladu z matriko določanja stopnje kršitve iz malomarnosti (Priloga 2 uredbe NS) ali za namerne kršitve (Priloga 3 uredbe NS) za vsako zahtevo posebej.

Agencija ima za namen izračuna znižanj in izključitev plačil oblikovana t. i. poslovna pravila, vezana na posamezno zahtevo navzkrižne skladnosti.

Končno znižanje izplačil je rezultat proženja ustreznih poslovnih pravil v procesu obračuna.

Potrebno je vedeti, da se za določitev višje ali nižje stopnje kršitve pri pregledih na kraju samem pri zahtevah, pri katerih je določena samo ena vrednost zmanjšanja plačil, in sicer »srednja stopnja kršitve«, ki pomeni 3-odstotno znižanje plačil, uporabi preglednica določanja stopnje kršitve iz malomarnosti.

Ločimo tri stopnje kršitev iz malomarnosti:

- L – lažja kršitev: 1-odstotno znižanje,
- S – srednja kršitev: 3-odstotno znižanje,
- T – težja kršitev: 5-odstotno znižanje.

Vrste kršitev:

Sistem zgodnjega opozarjanja, ki se deli na:

- MK – male kršitve (samo prvič ugotovljena. Čas za odpravo MK je 15 oz. 30 dni (nepopolno označene živali) od kontrole na kraju samem. Velja načelo ponovljivosti – > prvič ponovljena neskladnost se šteje za kršitev v obdobju treh zaporednih let.),
- MK vezane na administra-

tivno kontrolo pravočasnosti prigrasitev dogodkov v centralne registre za živali, za katere pa ne velja načelo ponovljivosti).

Neponavljajoče kršitve: prvič ugotovljena kršitev ALI med ugotovljenima kršitvama iste zahteve je minilo dve leti ali več.

Ponavljajoče kršitve: ugotovljena ista kršitev več kakor enkrat v zaporednem obdobju treh koledarskih let in je bil kmet o zadevni kršitvi obveščen (tudi MK: če ni odpravljena v predpisanim roku ali gre za ponavljajočo MK). V primeru ponovljene kršitve se uporabi faktor x 3!

Posebnost sistema navzkrižne skladnosti je tudi v tem, da vključuje ugotovitve nadzora inšpekcijskih organov, s katerimi si agencija ažurno izmenjuje podatke o ugotovljenih kršitvah. Vsak evro, izgubljen zaradi CC, pomeni izgubo dohodka na kmetiji in prihodka iz EU na ravni države, saj se večji del znižanj plačil upravičencem nakazuje nazaj v proračun EU.

Svetujemo redno rabo Priročnika za izvajanje zahtev navzkrižne skladnosti za kmetijska gospodarstva, ki je objavljen na spletnih straneh KGZS.

V letu 2021 bo zaradi epidemije covid-19 prišlo do določenih izjem in omilitev. Te izjeme in omilitve bodo določene v Zakonu o interventnih ukrepih za pomoč pri omilitvi posledic drugega vala epidemije covid-19 (t. i. PKP 8), ki je v postopku sprejemanja na Vladi RS in DZ RS. S področja navzkrižne skladnosti so predvidene naslednje izjeme:

1. Izjeme zaradi nezmožnosti izvajanja predpisov identifikacije in registracije (I&R) – višja sila. Aktivnosti in ukrepi za zamejitev širjenja virusa SARS-CoV-2, za zajezitev epidemije nalezljive bolezni covid-19 in omilitve njenih posledic se za namene SKP priznajo za izjemno okoliščino v primeru I&R, če ta ni opravljena znotraj rokov, določenih s predpisi I&R

a. Označitev za živali, rojene na KMG od 1. 9. 2020 (oziroma 19. 10. 2020) do konca epidemije, izjema pa velja še 30 dni po koncu oz. pred odhodom s KMG.

b. V omenjenem obdobju se prekine tudi štetje zamudnih dni iz sistema zgodnjega opozarjanja (male kršitve).

c. Smiselno se določbe uporabljajo tudi za nadomestne označbe živali.

2. Podaljšanje veljavnosti izkaznic o usposabljanju za ravnanje s FFS

a. Veljavnost izkaznic o usposabljanju za ravnanje s fitofarmaceutskimi

sredstvi, ki potečejo v času razglašene epidemije, se podaljša do 31. decembra 2021. Če je bila v vmesnem času izkaznica podaljšana, teče rok za naslednje podaljšanje od dneva preteka veljavnosti, ki je naveden na izkaznici.

b. Veljavnosti potrtil in znakov o pravilnem delovanju naprav za nanašanje fitofarmaceutskih sredstev, ki potečejo v času razglašene epidemije, se podaljša do 31. decembra 2021. Če je bila naprava za nanašanje fitofarmaceutskih sredstev v vmesnem času pregledana, teče rok za naslednji pregled od dneva preteka veljavnosti potrdila in znaka o pravilnem delovanju naprave.

3. Podaljšanje veljavnosti potrdil in znakov o pravilnem delovanju naprav za nanašanje FFS

Kljub temu pa je pomembno upoštevati, da ostale zahteve in obveznosti ter pogoji upravičenosti pri izvajanju navzkrižne skladnosti ostajajo nespremenjeni. Pri uporabi FFS pa je posebno pozornost še vedno potrebno posvetiti vodenju evidenc in hranjenju računov. ➔

Identifikacija in registracija živali

Spletna stran Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR)

Maja Vilfan, UVHVVR
zelena.dezela@kgzs.si

Kot ste že seznanjeni, so se v lanskem letu vsebine naše uprave kot tudi vsebine vlade, ministrstev, drugih organov v sestavi, vladnih služb in upravnih enot preselile na novo osrednje spletno mesto državne uprave Portal GOV.SI. Vsebine z delovnega področja Sektorja za identifikacijo in registracijo živali ter informacijske sisteme (SIRIS) lahko spremljate na spletnem naslovu uvhvvr.gov.si, in sicer:

- vsebinski del – zavihek 'Teme in projekti' ➔ Veterinarstvo ➔ Identifikacija in registracija živali,
- storitveni del (vloge, povezave do registrov in spletnih aplikacij) – zavihek 'Storitve',
- kontaktni podatki – zavihek 'O upravi'.

Na spletni strani uprave je natančneje opisan celoten sistem identifikacije in registracije živali, med drugim so navedene tudi različne koristne in uporabne povezave. Med drugim je na voljo tudi Izpisek iz ura-

dnih registrov in evidenc za področje primarne proizvodnje. Imetniki rejnih živali lahko preverijo in sami izpišejo podatke iz uradnih registrov in evidenc za področje primarne proizvodnje za svoje gospodarstvo. Spletna aplikacija je dostopna v zavihku Storitve ➔ Izpisek iz uradnih registrov in evidenc za področje primarne proizvodnje.

Dostop do spletnega portala Volos

Imetnikom rejnih živali priporočamo, da pridobijo dostop do spletnega portala Volos, za katerega lahko zaprosi vsak imetnik goveda, prašičev, drobnice in kopitarjev z urejenim vpisom v Evidenco imetnikov rejnih živali. Dostop omogoča vnos dogodkov, pregledovanje podatkov za svoje gospodarstvo, naročanje razne dokumentacije, izpis elektronskega registra goveda na gospodarstvu, oddaja vloga nekaterih vlog za kopitarje in drugo. Imetnik za dostop zaprosi z oddajo ustrezne vloge.

Obrazec in ostale informacije so objavljene v zavihku Storitve ➔ Dostop do spletnega portala Volos.

Poleg prednosti, ki jih omogoča dostop do spletnega portala Volos, pa imetnike živali opozarjamo, da je potrebno dosledno upoštevati predpisane roke za vnos podatkov in skrbno preveriti, če so podatki ustrezno vpisani. Imetnikom goveda svetujemo, da vsak vnos podatkov preverijo preko modula »Dnevno poročilo« ali »Poizvedba po št. živali«. Imetniki drobnice in prašičev lahko podatke preverijo preko modula »Poizvedba po št. spremnega lista« in »Seznam premikov na gospodarstvu«.

V določenih primerih lahko imetniki vnesene podatke o premikih v Centralni register prašičev in drobnice popravijo sami, imetniki goveda pa imajo v Centralnem registru goveda možnost preklica registracije goveda preko modula »Poizvedba po št. živali«, vendar le do trenutka, ko potni list registriranega goveda še nišel v tiskanje (potni listi za govedo se tiskajo vsak delovni dan ob 11. uri).

Če imetnik nima več možnosti popravka podatkov, mora o napaki takoj obvestiti upravo po elektronski pošti na naslov info.sir@gov.si. Imetnike pro-



simo, da v sporočilu navedejo najmanj ime, priimek in G-MID številko gospodarstva, identifikacijsko številko živali ali številko spremnega lista, napačno vnesene podatke ter pravilne podatke.

Imetnike še posebej opozarjamo, da če iz kakršnegakoli razloga ne morejo dostopati do spletnega portala Volos, to ni opravičljiv razlog za prepozno vnesene podatke. V takem primeru so dolžni podatke v priglasitvenem roku priglasiti preko pooblaščenih organizacij (veterinarska ambulanta ali kmetijsko-gozdarski zavod).

Dostop do Registra čebelnjakov

Vsi čebelarji si lahko pridobijo dostop do Registra čebelnja-

kov (RČ). Čebelar s predhodno urejenim vpisom čebelnjakov v RČ lahko zaprosi za dostop do registra. Dostop omogoča sporočanje števila čebelnjih družin in podatke v Register živilskih obratov, pregledovanje podatkov o svojih čebelnjakih, izdajo zaprosila za potrdilo za premik čebel, pregledovanje sporočenih premikov čebel med lokacijami in pregledovanje dodeljenih zdravil. Čebelar za dostop zaprosi z oddajo ustrezne vloge. Obrazec in ostale informacije so objavljeni na spletni strani naše uprave v zavihku Storitve ➔ Dostop do Registra čebelnjakov in sporočanje števila čebelnjih družin.

Svetujemo, da čebelar vsak vnos podatkov skrbno preveri, v primeru ugotovljene napake pa to čim prej sporoči po ele-

tronski pošti na naslov info.sir@gov.si.

V primeru težav pri prijavi naj imetnik/čebelar to takoj sporoči po elektronski pošti na naslov info.sir@gov.si, pri čemer navede najmanj ime in priimek uporabnika, G-MID številko oz. št. čebelnjaka in razlog posredovanja sporočila.

Uporabnikom spletnega portala Volos in Registra čebelnjakov, za katere uprava ugotovi, da niso več upravičeni do dostopa (sprememba imetnika rejnih živali, prepis čebelnjaka ali smrt imetnika/uporabnika), se dostop ukine po uradni dolžnosti. Novi imetnik rejnih živali mora tako za dostop zaprositi z oddajo nove vloge.

Sporočanje števila čebelnjih družin

Čebelarji so dolžni sporočiti stanje čebelnjih družin na popisna datuma 15. april in 31. oktober za tekoče leto. Rok za sporočanje podatkov je 1. december. Čebelarji lahko podatke sporočijo sami, in sicer neposredno v Register čebelnjakov (obvezna predhodna pridobitev dostopa) ali preko spletne aplikacije (vnos podatkov s št. čebelnjaka in DŠ čebelarja). ➔

Promocija slovenskega sadja

Zakaj se zbirajo sredstva za promocijo sadja, njihova poraba in kaj se pričakuje

Vočko Bizjak, KGZS
vojko.bizjak@kgzs.si

Sredi januarja 2021 je Agencija za kmetijske trge in razvoj podeželja RS začela pošiljati odločbe o odmeri obveznega prispevka za promocijo sadja za leto 2020, ki je med delom sadjarjev sprožil negotovanje. Na socialnih omrežjih in preko vseh drugih poti komuniciranja se pojavljajo ogorčeni zapisi tako proti državnim institucijam kot tudi proti predstavniškim organizacijam Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije, GZS – Zbornici kmetijskih in živilskih podjetij, Zadržni zvezi Slovenije in podobno. Glede na trenutno krizo v sadjarstvu, ki traja zadnjih nekaj let, in ki so ji botrovala uvedba ruskega embarga 2014, pozebe, toče, covid-19, je takšen odziv sadjarjev pričakovani in razumljiv. Huda stiska, v kateri so se znašli nekateri sadjarji, je na nek način opravičilo, da sadjarji v stiski sploh ne iščejo pravih informacij o tem, čemu je odmera namenjena, ampak jo vidijo novo obdobje. Namen prispevka je sadjarje – člane KGZS informirati glede zbiranja sredstev za promocijo, njihove porabe in pričakovanih učinkov.

Osnova izvajanja promocije je Zakon o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov (Uradni list RS, št. 26/11, 57/12). Ta zakon določa javni interes Republike Slovenije na področju promocije kmetijskih in živilskih proizvodov, vrste in oblike promocije, načrtovanje promocije, financiranje promocije, prispevek za promocijo, zbiranje, upravljanje in vodenje osebnih in drugih podatkov o zavezancah za prispevek, organe in posvetovalna telesa za promocijo, izvajanje strokovnih nalog in nadzor izvajanja zakona. Promocija pomeni skupno splošno promocijo, promocijo shem kakovosti in pristojevnih oznak ter tako zaščitnih proizvodov. Zakon predvideva osem sektorjev, za katere se lahko izvaja promocija, eden od njih je sektor pridelave in predelave sadja. Predvidenih je več oblik promocije, na osnovi strateškega načrta promociji se pripravi program promocije. Promocijo izvajajo ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, organi v njegovi sestavi in svet za promocijo. Slednji lahko oblikuje sektorske odbore in posvetovalne odbore.

Odločitev sektorskega odbora

Odločitev, ali bo posamezni sektor kmetijstva vstopil v promocijo, sprejemajo sektorski odbori, prav tako so sektorski odbori pristojni za določitev višine prispevka za promocijo ter spremljanje in usmerjanje izvajanja sektorske promocije.

Za področje sadjarstva je

pristojen Sektorski odbor za sadjarstvo, ki ga sestavljajo predstavniki Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, Gospodarske zbornice Slovenije – Zbornice kmetijskih in živilskih podjetij – Sekcije za sadjarstvo, Zadržne zveze Slovenije, Zveze sadjarskih društev Slovenije, Zveze združen ekoloških kmetij, Slovenskega strokovnega društva lupinarjev, pridelovalcev jagodičja, Zveze društev ekoloških kmetov Slovenije in Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Na podlagi sklepa sektorskega odbora za sadje in Uredbe o določitvi višine in začetku plačevanja obveznega prispevka za promocijo kmetijskih in živilskih proizvodov za zavezanca sektorja pridelave in predelave sadja (Uradni list RS, št. 81/16 in 10/18) je potrebno prispevek plačati za vse sadne vrste, ki se pridelujejo v Sloveniji. Letna višina prispevka znaša 20 evrov na hektar za pridelovalce slovenskega sadja in 1,5 evra na tona za predelovalca, ki predela v Sloveniji pridelano sadje.

Najboljše imamo doma

Nacionalna kampanja za promocijo lokalnih kmetijskih in živilskih proizvodov iz sektorja sadja se je pričela konec oktobra 2020 z novinarsko konferenco. Promocijska kampanja pod sloganom »Najboljše imamo doma« poteka pod okriljem Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, pri njenem nastanku pa so sodelovali slovenski pridelovalci in predelovalci sadja. Kampanja je namenjena splošni promociji sadja in promociji sadja ter izdelkov iz sadja z znakom »izbrana kakovost – Slovenija«, ki potrošniku zagotavlja nakup sadja, pridelanega in predelanega v Sloveniji.

Glavni cilji kampanje so:

- okrepiti zavedanje o pomenu uživanja svežega sezonskega sadja, ki je zaradi bližine rasti obrano v polni zrelosti in zato ni podvrženo dolгим transportom ter skladiščenju; poleg tega je takšno sadje bolj intenzivnega in svežega okusa ter ima večjo prehransko vrednost;
- okrepiti nakup sadja, ki nosi oznako »izbrana kakovost – Slovenija«.

Aktivnosti kampanje potekajo prek različnih komunikacijskih kanalov:

- tradicionalni komunikacijski kanali (televizija, zunanje oglaševanje, tisk in radio),
- digitalni kanali (splet, Facebook, Instagram, YouTube),
- video recepti in video nasveti (objavljeno na YouTube kanalu Naša super hrana).



Predvideni so tudi dogodki, razne dejavnosti v sektorju gostinstva (HoReCa) ter dejavnosti na področju odnosov z javnostmi, vendar je pandemija izvedbo le-teh zadržala.

Izvedba dejavnosti promocijske kampanje je predvidena od jeseni 2020 do konca leta 2021 v štirih časovnih obdobjih. Prvi obdobje, od 26. oktobra do 25. novembra 2020 ter od 15. januarja do 20. februarja 2021, sta že zaključeni, naslednji obdobje izvedbe sta predvideni od 1. maja do 15. junija 2021 in od 1. septembra do 30. oktobra 2021.

Koliko in kako

Vrednost celotne kampanje bo predvidoma znašala 859.731,42 evra, od tega bo okrog 70 % – 604.000 evrov zagotovila država, okrog 30 % – 255.700 evrov, pa sektor sadja. Od celotnega zneska bo 43 % zbranih sredstev namenjenih splošni promociji, 57 % pa promociji sheme Izbrana kakovost svežega sadja in predelani proizvodi iz sadja. V letu 2020 je bilo za izvedbo promocijskih dejavnosti že porabljenih skupaj 431.074,84 evra, preostanek – 428.656,58 evra, bo porabljen v letu 2021.

Za uspešno kampanjo je bilo treba pripraviti komunikacijsko strategijo za obdobje jesen 2020–zima 2021 in komunikacijsko-akcijske načrte za vsako obdobje izvajanja promocijske kampanje. Te dejavnosti so bile zaupane preverjenim agencijam in izvajalcem s področja marketinga.

Iz dostopnih podatkov poročila za prvo časovno obdobje je oglaševanje na televiziji potekalo v času od 26. oktobra do 24. novembra 2020, realiziranih je bilo dobrih 90 % predvidenih dejavnosti. V tem času je dvajsetsekundne TV oglase vsaj enkrat videlo 80 % ciljne skupine, vsaj trikrat pa kar 60 %. Oglaševanje na radiu je potekalo na 16 radijskih postajah. V času od 26. oktobra do 24. novembra 2020 je bilo predvajanih preko 3.700 petnajstsekundnih oglasov, ki jih je slišalo 72 % ciljne skupine. Oglaševanje

preko Citylight oglašnih površin je potekalo med 3. in 9. novembrom 2020 na 399 površinah. V tiskanih medijih so bili objavljeni vsi načrtovani oglasi, na spletu pa je bilo do kon-

ca novembra prikazanih 30 milijonov prikazov in realiziranih skoraj 130.000 klikov oz. preusmeritev na spletni portal Naša super hrana.

Podrobnejši podatki o po-

teku promocije so navedeni na spletni strani KGZS, podatke pa bomo po vsakem časovnem obdobju dopolnili.

Sedaj je čas za promocijo

Najbrž na koncu ni potrebno poudarjati, da rezultatov komaj začete promocijske kampanje še ne zaznavamo in da učinkov na kratki rok še ne moremo izmeriti. Zagotovo pa lahko trdimo, da, če kdaj, potem je sedaj pravi čas tako za splošno promocijo sadja kot tudi za promocijo izbrane kakovosti. Osveščanje potrošnikov o pomenu doma pridelanega sadja in ustvarjanje zaupanja v shemo izbrane kakovosti sta pomembni nalogi, pri katerih bo sadjarjem na pomoč priskočila država. Da pa bo slogan promocijske kampanje »Najboljše imamo doma« uresničen, lahko poskrbijo predvsem sadjarji z doslednim in pravočasnim izvajanjem priporočenih tehnoloških ukrepov.

Ocenjevanje senenih izdelkov

Na sedežu Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije je konec januarja potekalo ocenjevanje senenih izdelkov, ki se razvijajo v sklopu EIP projekta Seneno meso in mleko.

Gre za izdelke, ki se pripravljajo za javne ustanove, predvsem šole in vrtce. Zaradi razglasitve epidemije in zaprtja šol stroka izdelkov še ni ocenila, so pa kakovost izdelkov po sistemu senzoričnega ocenjevanja preverili senzorsko usposobljeni specialisti Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije.

Tako so bili ocenjeni testni vzorci senenih jogurtov Mlekarnice Celea, sirov ekološke kmetije Kukenberger in mesni izdelki ekološke kmetije Zdravec. »Ocenjevalna komisija je podala senzorično oceno in priporočila. Na to, kaj bodo o izdelkih povedali otroci, bomo še malo počakali. Upamo pa, da se bo stanje glede epidemije kmalu umirilo in z radovednostjo pričakujemo njihova mnenja,« je ob koncu današnjega ocenjevanja povedala vodja projekta Klara Otoničar.



Ob tem velja spomniti, da prireja senenega mleka in mesa predstavlja veliko priložnost za ohranitev in razvoj živinorejskih kmetij na območjih z omejenimi možnostmi pridelave. V sklopu EIP projekta Seneno meso in mleko, ki ga vodi Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, bo kmalu postavljena enotna shema kakovosti in certificiranja za celo Slovenijo, usklajena s pravili evropske skupne kmetijske politike. V zvezi s tem že poteka postopek pridobitve sheme kakovosti na Evropski komisiji.

Tatjana Vrbošek, KGZS



PROGRAM RAZVOJA PODEŽELJA
Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje



Kako preprečiti zmrzal

V primerjavi z ogrevanjem nasadov (ogrevalne tehnike) je oroševanje učinkovitejša in enostavnejša možnost zaščite pred zmrzaljo.

Biserka Donik Purgaj,
zelena.dezela@kgzs.si

V sezoni pridelave 2020 oroševanje ni bilo vedno uspešno. Najpomembnejše je, da je izvedeno v primernem času, saj je le takrat učinkovito. Pozeba nastane, ko v občutljivi fenološki fazi pade temperatura pod ničlo do tiste vrednosti, ki je za določeno sadno vrsto lahko usodna in povzroči propad cvetnega nastavka. Faza cvetenja vsako leto nastopi zgodnejše, kar je posledica višjih temperatur zraka, ki so posledica podnebnih sprememb. Primer spremljanja temperature: merjena temperatura $-1\text{ }^{\circ}\text{C}$ na 2 m višine pomeni temperaturo pod $-2\text{ }^{\circ}\text{C}$ ali celo $-3\text{ }^{\circ}\text{C}$ na 0,5 m višine in hkrati manjšo ali večjo pozebo, ki pa je odvisna tudi od razvoja fenološke faze sadne vrste. Zavedati se moramo, da se nevarnost pozebe zmanjšuje z vsakim metrom višine, ker se hladni zrak nabira na dnu dolin ali kotlin. Tla prejemajo toploto od sonca po večini v obliki kratkovalovnega sevanja (ultravijoličnega), ki se delno odbije od tal, preostali del pa se vpije v tla in jih segreva. Tla oddajajo toploto v obliki dolgovalovnega (infrardečega) sevanja. Zato tla prejmejo veliko več energije podnevi. Ponoči oddajo tla več energije, kot je prejmejo, in se zato ohlajajo, ohlaja se tudi zrak nad tlemi. Velikokrat v sami iz-

logram vode, pri taljenju ledu se ta energija porabi. Toplota, ki se sprošča pri zmrzovanju vode, omogoča zaščito sadovnjakov pred pozebo z oroševanjem. Mešanica vode in ledu, ki je izpostavljena temperaturam pod ničlo, obdrži temperaturo $0\text{ }^{\circ}\text{C}$, dokler vsa voda ne zmrzne. Torej v pozebli noči vsaka ohlaiditev povzroči izgubo energije zaradi sevanja in izhlapevanja. Funkcija oroševanja je ta, da se izguba energije izravna s povečanjem energije, ki nastane, ko voda zamrzne. Če oroševanje poteka pravilno, se to dogaja pri temperaturi $0\text{ }^{\circ}\text{C}$. V zgodnjih fazah razvoja zdravi brsti preneso bistveno nižje temperature kot v času cvetenja. Po izkušnjah preteklega sezone pa vemo, da pozebo ob obilnem cvetenju lahko določajo rezerve cvetnih brstov, ki so običajno tako visoke, da skorajda ni nobene gospodarske škode tudi pri občutno negativnih temperaturah. »Kritične temperature rastlin« kažejo, katero temperaturo je mogoče prenašati v kateri fazi razvoja. Informacije o tem so različne in so odvisne tudi od drugih dejavnikov, kot so moč cvetenja, kakovost brstov, trajanje zmrzali in seveda sorte.

Koliko časa rastline preneso negativno temperaturo, je odvisno predvsem od cvetnega

zaščito pred pozebo, torej več energije pri oroševanju. Hitreje ko nastopi razvojna faza, bolj so brsti odporni na mrz. Vendar je v tem času oroševanje izredno tehtno, saj so temperature, pri katerih se oroševanje vklopi, po večini nizke oz. prenizke za oroševanje. Ker je pri oroševanju temperatura vedno na $0\text{ }^{\circ}\text{C}$, potrebujemo dovolj energije za oroševanje, s tem pa je potrebna količina vode, ki mora zmrzniti, zelo velika.

Če brizgalnega sistema po poskusnem zagonu ni mogoče popolnoma izprazniti, ga je treba iz tehničnih razlogov vedno vklopiti pri $0\text{ }^{\circ}\text{C}$ (temperatura zraka suhega termometra). To vodi v pogostejšo uporabo in daljše oroševanje v zgodnjih fazah razvoja, ko je kritična temperatura rastline še vedno razmeroma nizka.

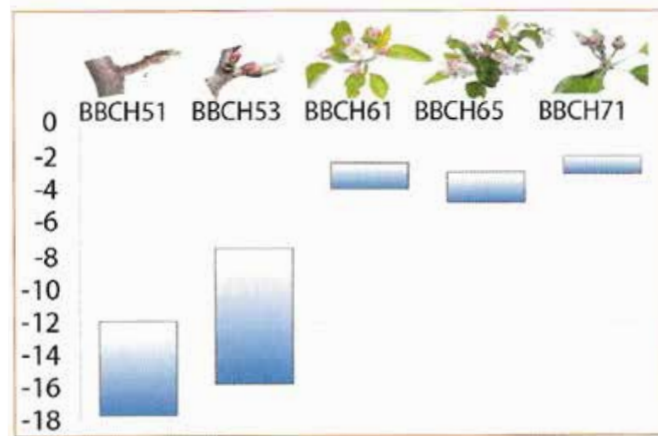
Izguba energije zaradi izhlapevanja

V letu 2020 je bilo na Štajerskem kar več kot šest pozebenih dni. Vendar je vsaka noč imela svo-



jo posebnost. V marcu, ko so bile temperature nekajkrat tvegane, sistema za oroševanje na SC nismo vklopili zaradi vetra ali prenizkih temperatur v naslednjem dnevu. Sistem oroševanja se ne sme vklopiti pri hitrosti vetra več kot 3 m/s. Zakaj?

- Distribucije vode v sistemu ni mogoče zagotavljati neprekinjeno. Velike količine vode in velike kapljice so nekoliko stabilnejše od sistemov za varčevanje z vodo (mikrorazpršilci).
- Veter odvaja toploto, ki nastane z zmrzovanjem ob postopku oroševanja. Za zadrževanje temperature mora zamrzniti v takšnem primeru več vode. Seveda pa več vode pomeni tudi nastanek močnejšega ledu in večjih obremenitev na lesu rastline.
- Veter izsušuje in spodbuja izhlapevanje. Kadar dežuje, običajno vetra ni. Med izhlapevanjem se energija ne sprosti, temveč se – ravno nasprotno – porabi (kar vodi v nadaljnje hlajenje). Ohlajanje zaradi izhlapevanja je velikokrat večje (približno sedemkrat) od akumuliranja toplote, ki se sprosti med zmrzovanjem.
- V postopku oroševanja in



Kritične temperature in prikaz razvojnih faz, kjer nastanejo poškodbe pozeb med 10 % in 90 % (Köpke, 2018)

brezvetriju se vlaga zaradi izhlapevanja dodane vode z oroševanjem poveča na skoraj 100 odstotkov. Če veter nenehno izmenjuje zračne mase, do te zasičenosti z vodo ne more priti in veliko vode nenehno izhlapeva.

Vpliv vlažnosti

Obstajajo številne publikacije, ki navajajo kritične temperature rastlin v različnih fazah razvoja. Te vrednosti je treba razumeti le kot smernice. Na ško-

z nizko vlago. Temperatura rastline bo zato vedno med suho in mokro temperaturo, odvisno od tega, kako visoka je hitrost izhlapevanja. Dejanske temperature rastline ni mogoče izmeriti, kritične temperature rastlin vedno temeljijo na suhi temperaturi. Oskrbo z energijo med oroševanjem zagotavlja temperatura vode, ki zamrzne. Količina energije je odvisna od količine vode. Eden najhujših strahov pri oroševanju je pomanjkanje vode na površini in s tem zagotovitev zadostne oskrbe z energijo. Tipičen vzorec zaledenitve v takšnih razmerah je, da na vejah ne nastane led. V tem primeru vsa voda odteče. Škoda, ki se posledično pojavi, je odvisna od tega, kako velika je razlika v energiji do kritične temperature rastline. V tem primeru oroševanje ni ugodno in preprosto nima želenega učinka. Oroševanje, ki poteka z mikrorazpršilci, zahteva dovolj dobro filtrirano vodo, sicer je zapletov lahko preveč. Pri vseh sistemih oroševanja je pomembna količina vode, ki lahko zamrzne. Postopek zmrzovanja vode poteka tako, da se plasti vode – ledu zlepijo na rastline. Količina ledu, ki nastane, je torej odvisna tudi od velikosti rastlinske površine. Po cvetenju lahko skozi obstoječe liste nastane zelo velika količina ledu. Uporaba oroševalnega sistema ima lahko določene omejitve. V določenih primerih lahko nastane več škode kot koristi. Če je energijska bilanca negativna (kadar je potrebno več energije za zamrzovanje, kot se je spro-

sti), sistema ne vklopimo. V večini gre za primere, ko je stopnja izhlapevanja visoka. Za enako količino vode mora zamrzniti sedemkrat toliko vode, kot jo je izhlapevalo (A. Brugner, 2021). Z izhlapevanjem se vlaga v območju oroševanja poveča, zrak je praviloma suh (RV < 50 %), zato še vedno izhlapi veliko vode. Veter, ki piha s hitrostjo > 3 m/s, odvaja energijo in dovaja bolj suh zrak. Ne smemo pozabiti, da sistema ne vklaplamo, kadar je hitrost vetra več kot 3 m/s. Oroševanje izvajamo v zgodnjih fazah razvoja le takrat, kadar poznamo vnaprej gibanje temperatur v naslednjem dne. Če je na rodnem lesu dovolj cvetnih nastavkov, je ta rastlina proti pozebi dovolj odporna. Če pa je zaloga vode omejena, potem raje varčujemo z vodo in orošujemo v času tik pred ali v cvetenju. Kadar so temperature zraka zelo nizke ($-8\text{ }^{\circ}\text{C}$), je praviloma tudi oroševanje že na meji svojega delovanja. Seveda so se v letu 2020 zgodili vsi zgoraj naštetih kritični dejavniki in odločitve ni bilo enostavno sprejeti. Ključni dejavnik, ki ga je treba upoštevati tudi pri tej odločitvi, je v največji meri odvisen od cvetnega nastavka – kakovosti. V primeru ekstremnega »belega« cvetenja je na enoletnem lesu dovolj zaloga, tako da je še vedno mogoča dobra letina, tudi če temperatura rastline pade pod kritično temperaturo za cvetenje. Oroševanje je metoda, ki temelji na preprostih fizičnih odnosih. Njegova uporaba ima meje, ki jih določajo fizikalni zakoni. Med uporabo se morate zavedati omejitev in opozorjenih odnosov temperatur, vetra, izhlapevanja ..., da se lahko pravilno odločite in oroševanje uporabite na najboljši možen način. Moč cvetenja je treba upoštevati v kritičnih vremenskih razmerah v obdobju pred cvetenjem. Zaradi tega je njegova uporaba učinkovita. Nenazadnje se že desetletja izkazuje, da oroševanje ostaja najučinkovitejši in najzanesljivejši ukrep zaščite pred zmrzaljo, seveda če imamo predhodno vzpostavljeno opremo in sistem.

Kritične temperature za različne sadne vrste (Young in Kobel)

| | Pred cvetenjem | Začetek cvetenja | Polno cvetenje | Plodiči |
|------------------------|--------------------------------|--------------------------------|--------------------------------|--------------------------------|
| Jabolka | $-4,0\text{ }^{\circ}\text{C}$ | $-2,8\text{ }^{\circ}\text{C}$ | $-2,3\text{ }^{\circ}\text{C}$ | $-1,7\text{ }^{\circ}\text{C}$ |
| Jabolka/polno cvetenje | $-7,0\text{ }^{\circ}\text{C}$ | $-3,5\text{ }^{\circ}\text{C}$ | $-2,5\text{ }^{\circ}\text{C}$ | $-1,7\text{ }^{\circ}\text{C}$ |
| Hruška | $-4,0\text{ }^{\circ}\text{C}$ | $-2,7\text{ }^{\circ}\text{C}$ | $-2,3\text{ }^{\circ}\text{C}$ | $-1,0\text{ }^{\circ}\text{C}$ |
| Češnja | $-2,3\text{ }^{\circ}\text{C}$ | $-2,3\text{ }^{\circ}\text{C}$ | $-2,3\text{ }^{\circ}\text{C}$ | $-1,0\text{ }^{\circ}\text{C}$ |
| Sliva | $-4,0\text{ }^{\circ}\text{C}$ | $-2,7\text{ }^{\circ}\text{C}$ | $-2,3\text{ }^{\circ}\text{C}$ | $-1,0\text{ }^{\circ}\text{C}$ |
| Breskev | $-4,0\text{ }^{\circ}\text{C}$ | $-2,8\text{ }^{\circ}\text{C}$ | $-2,7\text{ }^{\circ}\text{C}$ | $-1,0\text{ }^{\circ}\text{C}$ |
| Marelica | $-4,0\text{ }^{\circ}\text{C}$ | $-2,5\text{ }^{\circ}\text{C}$ | $-2,3\text{ }^{\circ}\text{C}$ | $-0,7\text{ }^{\circ}\text{C}$ |

vedeni tehnologiji pozabimo na te zakonitosti. Tla, ki so predhodno namočena, imajo večjo kapaciteto skladiščenja toplote in bolje prevajajo toploto v globlje plasti. Takšna tla ponoči oddajo več toplote iz globljih plasti in tako zmanjšajo nevarnost nastanka pozebe. V nočeh z nizko oblačnostjo se tla težje ohladijo pod $0\text{ }^{\circ}\text{C}$ in tako v večini primerov ne pride do pozebe. V jasnih nočeh pa so izgube toplote tako velike, da zaradi ohlaiditve tal in zraka pride do pozebe. Če je zrak suh, prihaja tudi do izhlapevanja vode iz listov – transpiracije, pri kateri se porabi veliko energije in tako prihaja še do dodatnega ohlajanja rastlin. Voda pri segrevanju toploto veže, pri ohlajanju jo sprošča. Kilogram vode porabi ali sprosti 4,2 kJ (1 kcal) energije za vsako stopinjo Celzija. Pri zmrzovanju vode se sprosti 335 kJ (80 kcal) energije na ki-

nastavka. V primeru močnega cvetenja je toleranca do zmrzali v razvojni fazi na trajnem lesu pogosto edino merilo. Če pa je na enoletnem lesu dovolj cvetov, imajo ti naravno veliko večjo odpornost proti zmrzali, saj so še vedno daleč v razvoju in so zato bolj odporni proti zmrzali. To vodi do ogromne »regenerativne sposobnosti« pridelkov z močnim cvetenjem tudi brez oroševanja. Velja opozoriti, da z izvajanjem izrazito kratkih rez, kot smo jih uvedli v zadnjih letih, zmanjšujemo količino rezervnih hranil za cvetenje. Popolnoma drugačne so razmere v primeru zmrzali po cvetenju, ko so se plodovi že razvili in so sekundarni cvetovi odpadli. Tu rezerv cvetov več ni.

Hladnejša kot je nočna temperatura in višja kot je kritična temperatura rastline, večja je temperaturna razlika in več energije je treba uporabiti za

PODVOJENA UČINKOVITOST!

T5 Dynamic Command™

UČINKOVIT

PRODUKTIVEN

INTELIGENTEN

EDINI V RAZREDU S PRENOSOM Z DVOJNO SKLOPKO!

ITRO, d.o.o., PE Štore • Železarska c. 3, 3220 Štore
Tel. (03) 780 57 12 (14, 15) • www.newholland.si

Sladkorna pesa – »kraljica polj« kot izziv

Sladkorna pesa je vsestranska rastlina, lahko se uporabi kot gnojilo, krma ali sladkor: lahko se v popolnosti reciklira – brez odpada.

Vladimir Hunjadi, Zadruga Kristal
zelena.dezela@kgzs.si

Zadruga Kooperativa Kristal z.o.o., katero so ustanovili kmetje, ki pridelujejo sladkorno peso, že četrto leto pridelujejo sladkorno peso – »kraljico poljščin«. Lanska reorganizacija kupca in zamuda pri plačilu sta bil glavna razloga, da je bilo zanimanje za setev letine 2020 nekoliko pod pričakovanji. Verjetno bo slika letos drugačna. Setev se je začela sredi aprila ter končala pred začetkom maja. Zaradi spomladanske suše je bil vzrok navidezno slabši, po prvem dežju pa je vse prišlo v normalo. Tekom vegetacije smo spremljali razvoj rastline in sproti svetovali pri zaščiti rastline. V svetovanje pridelave

so bili ves čas vključeni strokovnjaki od kupca in naši domači strokovni sodelavci. Vsa potrebna zaščitna sredstva in foliarna gnojila smo pridelovalcu dostavili na dom. S takšnim pristopom smo že v rani razvojni fazi imeli zelo lepo razvito in zdravo rastlino ter jo takšno vzdrževali do konca rasti. S takšno prakso vodimo pridelovalca sladkorne pese že skozi vsa štiri leta.

Spravilo smo začeli dokaj pozno, tako da je sladkorna pesa dosegla celotni razvojni cikel. Od 10. novembra do 30. novembra smo opravili spravilo. Logistika spravila je bila malo spremenjena glede na prejšnja leta in je potekala brez



težav, tudi vreme ni veliko vplivalo na spravilo.

Rezultati pridelave sladkorne pese 2021

Že prve dneve spravila nas je pridelok prijetno presenetil. Sladkorna pesa je bila v času spravila popolnoma zdrava (ni bilo videti boleznih – cercosore), kar je običajno za to fazo rasti. Dosegli smo rekordni pridelok, primerljiv z državami EU, ki tradicionalno pridelujejo sladkorno peso.

Povprečni neto pridelok sladkorne pese je na kar zavidnih 82,48 t/ha. Z to količino pese smo dosegli 12,537 t/ha biološkega sladkorja (to je sladkor, ki je v sladkorni pesi). Tudi primesi so nizke, kar pa je posledica dobrega pobiranja in čiščenja pese pri nalaganju. Z digestijo (vsebnostjo sladkorja) pa nismo zadovoljni. Na tem segmentu bo še potrebno strokovno delati in cilj nam je dvigniti

digestijo na vsaj 18 °S (ali lahko tudi % sladkorja v pesi). S strokovnim pristopom se to lahko doseže v nekaj letih, predvsem z apnenjem in drugimi agrotehnološkimi ukrepi.

Kako delujemo?

Pred setvijo se naredijo pogodbe s pridelovalci z vsemi potrebnimi parametri. Najpomembnejša je cena, ki je zagotovljena po spravilu. Pomembno je tudi vedeti, da se odkupi vsa količina. V času setve pridelovalec pripravi njivo in potem mu jo naš pogodbeni sejalca poseje, tako da pridelovalec plača samo porabljeno seme (plača ga po spravilu). V času vegetacije naši strokovnjaki obiskujejo pridelovalce in svetujejo potrebne ukrepe. V času spravila naš pogodbeni pobiralec pobere peso in jo deponira ob robu njive. Običajno za dva do tri dni se pese nalaga z našim pogodbenim izvajalcem za čiščenje in nalaganje

in se vozi do odkupnega mesta. Celotna logistika je v organizaciji Zadruga Kooperativa Kristal z.o.o. Po končnem spravilu se naredi obračun in se plača pridelok. Tako Zadruga sledi cilju, ki ga spodbuja MKGP in EU strategija od »vil do vilic«.

Nove pogodbe s pridelovalci se bodo sklepale v februarju pa vse do začetka setve, to je predvidoma do začetek aprila. Pogoji odkupa in cena se bodo določili pri pogajanjih med organizatorjem pridelave in kupcem za novo sezono. Po prič-

zprtju edine tovarne sladkorja v Sloveniji.

- Samooskrba pri sladkorju je nič.
- S sladkorno peso se razširi kolobar.
- Pridelava je primerna tudi za manjše kmetije.
- Znanih je več kot sto proizvodov iz sladkorne pese.
- Zagotavlja kakovostno krmo v živinoreji.

Vse se uporabi

Sladkorna pesa je vsestranska rastlina, lahko se uporabi

Zanimivost: Sladkorna pesa je učinkovit proizvajalec kisika. Na površini nogometnega igrišča proizvede toliko kisika, kot ga letno porabi 60 ljudi.



kovanjih naj bi oboje ostalo na ravni zadnjih let.

Zakaj sladkorna pesa?

Sladkorna pesa izpolnjuje vse pogoje, ki so važni za ekološko osveščene pridelovalce: ohranja naravne vire in pomembno prispeva k ohranjanju zdravih tal v kolobarju. V prihodnosti bo imela pridelava sladkorne pese še večji pomen na okolje kot prej. Ta cilj ni v nasprotju z ekonomskim uspehom – ravno nasprotno: sprejemljivo in ekološko ravnanje je v harmoniji s pridelavo visoke kakovosti.

In katere so še druge prednosti?

- Do sedaj ni alternative po

kot gnojilo, krma ali sladkor. Lahko se v popolnosti reciklira – brez odpada. Sladkorna pesa proizvaja sladkor neposredno iz vode, CO₂ in sončne energije ter ga skladišči, torej se sladkor proizvaja neposredno v sladkorni pesi na njivi. V tovarni se sladkor samo »izlušči« iz pese.

Če cenite naravno, ste s sladkorjem prišli na pravo mesto: sladkor je visoko kakovosten naraven izdelek in je del vsakodnevne ter uravnotežene prehrane.

Zeolit

Zeolit se v kmetijstvu lahko uporablja tako v rastlinski kot v živinorejski pridelavi in prireji.

Maja Klemen Cokan, KGZS – Zavod Celje
maja.klemencokan@ce.kgzs.si
Fotografije: Branko Bukovnik

Ali ste vedeli, da je pred 27 milijoni let bruhal vulkan iz Smrekovca? Ognjenik Smrekovec je geološka površinska oblika gore Smrekovec. Nastala je zaradi akumulacije magmatskega materiala, izbruhane iz notranjosti Zemlje zaradi takratnih in tamkajšnjih pritiskov. Moral je biti kar velik vulkan, ker je pritekel material celo v Savinjsko dolino, ali pa se je s kasnejšimi prelomi prestavil do sem. Danes je nahajališče v Zaloški Gorici pri Žalcu, kamnolom, naprave za mletje in naprave za sušenje so tam. Naravni material, ki se tam koplje, se imenuje zeolit. Nahajališča zeolita so seveda še po drugih celinah in državah, na Japonskem, v ZDA, v Rusiji in evropskem delu Evroazije.

Zeolit ima zaradi svoje posebne kristalne strukture izre-

dno veliko absorpcijsko notranjo površino, in sicer do 1000 m² na gram zeolita. Zeolit je zavoljo številnih »tunelov, kanalov in votlin« kot spužva, ki lahko vsrka vase težke kovine, amonijak, ogljikov dioksid, nekatere mikotoksine, bakterijske toksine in vlago. Aktivna snov klinoptilolit ima negativen naboj, ki ima lastnost vezave pozitivnih ionov, med katerimi so t. i. škodljive snovi iz tal, vode, zraka in iz organizmov.

Zeolit se v kmetijstvu lahko uporablja tako v rastlinski kot v živinorejski pridelavi in prireji. Mnogo praktičnih izkušenj in dokazov uporabe in koristi že obstaja.

Zeolitna moka je definirana kot kamninska moka in je vpisana v Katalog dovoljenih sredstev za ekološko kmetijstvo. Zeolitna moka je naravna me-



šanica alumosilikatov in oksidov. Po kemični sestavi vsebuje do 67 % SiO₂, 13–16 % Al₂O₃, 3–5 % Fe₂O₃, 4–5 % CaO, 1–3,5 % K₂O, 1–2 % MgO, 0,6 % SO₃, 1,6 % Na₂O. Kot mineralna sestava je v tej substanci kar 80 % zeolita (heulandit – klinoptilolit) in skupno 20 %: kremen, kristoblasta, potem montmorillonita, illita in plagioklaza, albit.

Učinkovitost zeolita in uporabo potrjujejo številni poskusi v slovenskih kmetijskih inštitutih. Na Šoli za hortikulturo in vizualne umetnosti Celje so dokazali z zeolitom gnojeno hitrejšo rast solate in težji pridelok v primerjavi z gnojenjem

z apnenimi gnojili in kontrolo, na Kmetijski šoli Rakičan so pridelali za 20 % višje pridelke zrnja koruze kot na njivi brez zeolitne moke, na Kmetijskem inštitutu Slovenije pa so pridelali večje in težje pridelke krompirja z uporabo zeolitne moke. Priporočljiva količina zeolitne moke je 500 kg/ha. Najbolje se obnese in takoj učinkuje, če je zeolit apliciran na zorano njivo, na travniku pa učinkuje potem, ko ga spere dež ali sneg med korenine.

Zeolit pospešuje razvoj življenja v tleh (krepi mikro- in makroorganizme) in na sebe veže dušik ter ga obdrži v bližini korenin. Zavoljo prisotnosti ze-

olitne moke se iz tal zmanjšuje izpiranje in izhlapevanje dušika in ostalih hranil. Prisotnost zeolitne moke v prsti zadržuje vlago/vodo. Zeolitu se pripisuje bistveni dejavnik, da krepi življenja v okolju korenin. Zeolit pomaga pri aktiviranju nedostopnih hranil v tleh (makro- in mikroelementov), kar enostavno pomeni, da omogoča uporabo zaloga (nedostopnih) hranil. Zeolit krepi rast korenin, ki so organska masa in zapustek kulturni rastlini, ki bo nasledila obstoječo v kolobarju.

Težko bomo z analitiko (merjenjem, štetjem ...) popolnoma dokazali hranila v tleh, težko uspeli natančno izračunati potrebe rastlin po makrohranilih (N, P, K), še težje potrebe po mikrohranilih in težko natančno predvideli odvzem s košnjo/zetvijo. Tla so živi organizem, tla dihaljo in se odzivajo na negativne vplive (težka mehanizacija, kemično pripravljena hranila, pesticidi) in pozitivne vplive (gnojenje z v naravi nastalimi substancami, lahka mehanizacija). Človek z dodajanjem zeolitne moke v tla ustvarja poživljajoč dih zemlji/prsti, saj prst ni stvar, temveč živ or-

ganizem ali živo bitje. Naše živo bitje potrebuje za življenje čisto vodo, svež zrak, sončno toploto in naravne minerale (samega sebe), tako kot rastline, živali in človek.

Izkopan zeolit v Zaloški Gorici pri Žalcu meljejo in posušijo (gretje in aktivacija), da pride na trg v različno finih moknatih strukturah. Po finosti do 0,5 mm zrna, ki so primerna za domače živali, in groba zrna 1–2,5 mm za uporabo na kmetijskih površinah. Zeolit se uporablja tudi v drugih vejah gospodarstva, in sicer v kozmetiki, živilski industriji, gradbeništvu (temeljna sestavina cementa), za čiščila in drugo. Priporočena uporaba v kmetijstvu je 500 kg/ha kmetijske površine. Na trgu se dobi v vrečah po 30 kg, v jumbo vrečah ali kot razsut tovor. Prodajna cena je 170–150 evrov/t (+ DDV).

Zemlja/prst čaka na moj odtis, ker želim hoditi po njej in prispevati k naši skupni prihodnosti v dobro kmetijstvu in hrani, ki jo le-to pridelala.

BIOTEHNIŠKI IZOBRAŽEVALNI CENTER LJUBLJANA

Biotehniški izobraževalni center Ljubljana je eden izmed **desetih največjih šolskih centrov v Sloveniji**. Dijaki, študenti in odrasli udeleženci se izobražujejo na idiličnih lokacijah v Ljubljani, v stiku s pestrim dijaškim in študentskim življenjem!

Kot prva šola v Sloveniji smo prejeli **nagrado Evropske komisije Vet Excellence Award**, ki nas je v kategoriji odličnost v poklicnem in strokovnem izobraževanju in usposabljanju uvrstila v sam vrh inovativnega poklicnega in strokovnega izobraževanja in usposabljanja v Evropi.

NAŠI IZOBRAŽEVALNI PROGRAMI:

- ŽIVILSTVO IN PREHRANA, višješolski program (2 leti)
- GOSTINSTVO IN TURIZEM, višješolski program (2 leti)
- TEHNIŠKA GIMNAZIJA, srednješolski program (4 leta)
- VETERINARSKI TEHNIK, srednješolski program (4 leta)
- NARAVOVARSTVENI TEHNIK, srednješolski program (4 leta)
- ŽIVILSKO-PREHRANSKI TEHNIK, srednješolski program (4 leta)
- ŽIVILSKO-PREHRANSKI TEHNIK (PTI), srednješolski program (2 leti)
- SLAŠČIČAR, srednješolski program (3 leta)
- PEK, srednješolski program (3 leta)
- MESAR, srednješolski program (3 leta)
- POMOČNIK V BIOTEHNIKI IN OSKRBI, srednješolski program (2 leti)



BIC LJUBLJANA JE VEČ KOT ŠOLA!

Na BIC Ljubljana ponujamo odlične izobraževalne pogoje v **realnem učnem okolju!**

- CENTER KULINARIKE IN TURIZMA KULT316 – šolska restavracija KULT316, kavarna KULT316, prva šolska turistična agencija in šolska mikropivovarna, konferenčna dvorana, vinska klet, učna in demo kuhinja ter učna hotelska soba.
- ŠOLSKA VETERINARSKA AMBULANTA
- EkoHiša BIC LJUBLJANA
- PEKARSKA DELAVNICA
- SLAŠČIČARSKA DELAVNICA
- LABORATORIJI
- Trgovina KRUHarije in CUKRnije
- ČAJNICA PRIMULA

Dijakom in študentom omogočamo prakso v tujini v okviru Erasmus+. Naš **Karierni center** poskrbi za podporo pri vaši karierni poti!



ŠC Nova Gorica,

BIOTEHNIŠKA ŠOLA Šempeter pri Gorici

Nahajamo se v Šempetru pri Gorici, šolo obiskuje med 350 in 400 dijakov, v dijaškem domu biva preko 100 dijakov. Šolska stavba leži v prijetnem okolju, obdana je z naravo in delom šolskega posestva. Dijaki so vozači ali pa bivajo v dijaškem domu, k nam prihajajo od Trente do obale, od Goriških brd preko Vipavske doline do Pivke in Ilirske Bistrice, iz Krasa, zamejstva in drugod iz Slovenije.

Dijaki se na naši šoli vpisujejo v programe s področij:

- **Kmetijstva:** kmetijsko podjetniški tehnik (4 leta), gospodar na posežlju-kmetovalec (3 leta)
- **Naravovarstva:** naravovarstveni tehnik (4 leta)
- **Živilstva:** slaščičar (3 leta), živilsko prehranski tehnik (po sistemu 3 + 2, v ta program lahko nadaljuje slaščičar, gastronom-hotelir in gospodar na podeželju)
- **Gostinstva:** gastronomske in hotelske storitve – kuhar/natakar (3 leta)

Šolsko posestvo se razprostira na 19 hektarjih, pestrost vrst in sort poskrbi, da dobijo dijaki kar se da širok nabor izkušenj in znanj.

Smo odprta šola, ki se povezuje navzven, z institucijami in gospodarstvom. Preko mednarodnih izmenjav in ekskurzij smo povezani z Evropo.

Skupaj ustvarjamo sproščeno, prijazno in varno okolje. Je prostor znanja pa tudi prostor kjer se tkejo prijateljstva in krepijo veščine sodelovanja, spoštovanja, zaupanja in kritičnega mišljenja. Želimo si novih pogledov, novih izzivov in se trudimo, da bi bili čim boljši v svoji stroki.

Dobite nas na povezavah: <http://bts.scng.si/>; mail: bios@scng.si; FB stran: Biotehniška šola Šempeter; tel.: 05 62 05 740

Smo pomemben del primorskega mozaika in primorski mozaik v malem.



PROJEKT PASTORALISM EA

Planinsko-kraško pašništvo (pastoralizem), kot ena od najstarejših in zelo pomembnih tradicionalnih načinov kmetijske dejavnosti, se v hitro spreminjajočem svetu sooča s številnimi izzivi, ki so si v evropskih državah precej podobni. Na nivoju EU obstaja skupno zavedanje o pomenu planinsko-kraškega pašništva za kmetijstvo, še posebej na območjih z omejenimi dejavniki za kmetijstvo, in posledično o ohranjanju ekonomskih, kulturnih in okoljskih vrednot, ki so povezane z njim. Izmenjava izkušenj ter povezovanje in skupno iskanje rešitev v evropskem prostoru je zelo pomembno in zato v veliki meri podprto tudi s strani EU. **Biotehniški center Naklo** je skupaj s strokovnjakom **dr. Matejem Vidrihom** z **Biotehniške fakultete v Ljubljani** v tem kontekstu vključen v mednarodni projekt Pastoralism EA, v katerem sta še partnerja iz Francije (L'Institut Agro-Montpellier SupAgro-Institut de Florac) in Španije (Federacion de Escuelas Agrarias de Galicia). Vsi partnerji smo tako ali drugače povezani z izobraževanjem in eden od glavnih ciljev projekta je **oblikovanje novih vsebin in načinov vključevanja planinsko-kraškega pašništva v izobraževalne programe** glede na skupne probleme, ki so povezani s tem področjem. Naše skupne ugotovitve so, da se soočamo s podobnimi težavami in da je kontekst planinsko-kraškega pašništva podoben v vseh partnerskih državah. Glavni problemi, s katerimi se sooča pašništvo v vseh treh državah, so: opuščanje kmetovanja in zaraščanje pašnikov, plenjenje pašnih živali s strani velikih zveri (volk, rjavi medved), sobivanje turizma in pašništva, še posebno v naravnih parkih, vpliv podnebnih sprememb in ohranjanje biotske pestrosti na pašnih in drugih kmetijskih površinah.



**PRISRČNO VABLJENI K VPISU V PROGRAME
BIOTEHNIŠKEGA CENTRA NAKLO**
www.bc-naklo.si

SREDNJA ŠOLA:

- Gimnazija
- Hortikultura
- Naravovarstvo
- Kmetijstvo
- Živilstvo in prehrana.

tadeja.fricovsky@bc-naklo.si

VIŠJA STROKOVNA ŠOLA:

- Hortikultura
- Naravovarstvo
- Upravljanje podeželja in krajine
- Živilstvo in prehrana **NOVO** (redni in izredni študij)

andreja.zupancic@bc-naklo.si

MIC: IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH

V vse izobraževalne programe se lahko vpišete tudi odrasli. Izvajamo številne aktualne in praktično naravnane TEČAJE ter STROKOVNE SEMINARJE

tina.kosir@bc-naklo.si

ŠOLSKI CENTER PTUJ

BIOTEHNIŠKA ŠOLA



Izobraževalni programi:

Srednje strokovni program (SSI, 4 leta)

KMETIJSKO PODJETNIŠKI TEHNIK



Srednje poklicni programi (SPI, 3 leta)

GOSPODAR NA PODEŽELJU CVETLIČAR



GASTRONOM HOTELIR



Poklicno tehniški program (PTI, + 2 leti)

KMETIJSKO PODJETNIŠKI TEHNIK

Nižje poklicni program (NPI, 2 leti)

POMOČNIK V BIOTEHNIKI IN OSKRBI



Šolski center Ptuj, **Biotehniška šola**
Volkmerjeva cesta 19, Ptuj

<http://kmetijska.scptuj.si/>



DOBROTE slovenskih kmetij

Razpis za Dobrote slovenskih kmetij 2021

Prijave za sodelovanje sprejemajo na enotah javne službe kmetijskega svetovanja pri Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije do 19. februarja do 12. ure.

KGZS - Zavod Ptuj, Mestna občina Ptuj, Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije v sodelovanju z ostalimi kmetijsko-gozdarskimi zavodi in ob podpori Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS prirejajo v okviru dni Dobrot slovenskih kmetij 32. državno prireditev in ocenjevanje kmečkih prehranskih izdelkov.

Zaključna prireditev bo potekala od **28. do 30. maja 2021** v Minoritskem samostanu na Ptuj. Tako kot v preteklih letih bodo tudi letos izdelke ocenjevale strokovne komisije in podeljena bodo zlata, srebrna in bronasta priznanja za kakovost.

Ocenjujejo se: izdelki iz žit, mlečni in mesni izdelki, olja, kisi, sokovi in nektarji, žgane pijače, suho sadje in drugi pridelki, vina, sadjevci – sadna vina, domače marmelade, džemi in sadni namazi, kompoti, konzervirane vrtnine in drugi konzervirani pridelki, med, čaji ter medice.

Razpis in pravilniki o ocenjevanju izdelkov na Dobrotah slovenskih kmetij 2021 so objavljeni na spletnih straneh KGZS in KGZS - Zavoda Ptuj: www.kgz-ptuj.si ali www.dobroteslovenskihkmetij.si

Na prireditvi Dobrote slovenskih kmetij lahko sodelujejo kmetije in druga kmetijska gospodarstva, ki so vpisane v register kmetijskih gospodarstev pri MKGP oziroma imajo trajne nasade vpisane v register pri MKGP ali so vpisani v register čebeljakov. Ocenjujejo se izdelki iz surovin, pridelanih na lastni kmetiji, del surovin je lahko dokupljenih ali nabranih (za čaje) na lokalnem območju. Pri izdelkih iz žit lastna surovina ni pogoj, če gre za peko na tradicionalni način.

Vsi, ki želite sodelovati na ocenjevanjih, se javite na lokalni enoti kmetijske svetovalne službe, kjer vam bo svetovalček/svetovalka elektronsko izpolnil/a prijavnico za vsak izdelek posebej. S seboj prinesite KMG MID vaše kmetije in potrdilo o plačilu kotizacije.

Zadnji rok za prijavo je petek, 19. februar 2021, do 12. ure.

Vsak izdelek za ocenjevanje mora biti opremljen z deklaracijo, iz katere bo razvidno, za kakšen izdelek gre, odstotki posameznih sestavin, vsi dodatki, kdaj je bil izdelan in do kdaj je izdelek uporaben, čas in način priprave (klobase za kuhanje, čaji in iz rezanci).

Vzorci, ki bodo prerežani, v premajhnih količinah ali prepozno dostavljeni, ne bodo ocenjeni!

Prispevek – kotizacija za ocenjevanje znaša skupaj z DDV-jem 30 evrov za prvi izdelek, za vsak naslednji izdelek na isto ime in priimek pa 25 evrov.

Organizatorji razstave vabijo kmetice in kmete, ki želijo prodajati svoje nagrajene izdelke v času razstave na Ptuj, da to sporočijo pristojni svetovalki/svetovalcu za kmečko družino in dopolnilne dejavnosti na kmetijah.

Podrobnejše informacije lahko dobite pri svetovalkah/svetovalcih za kmečko družino in dopolnilne dejavnosti na kmetijah na območju vašega kmetijsko-gozdarskega zavoda ali na spletni strani: www.dobroteslovenskihkmetij.si ali www.kgz-ptuj.si.

Peter Pribožič



GRM NOVO MESTO – CENTER BIOTEHNIKE IN TURIZMA

Šola, kjer si znanje in narava podajata roko

KMETIJSKA ŠOLA GRM IN BIOTEHNIŠKA GIMNAZIJA

Tel.: 07 3934 700, Fax: 07 3934 710, www.ksgm.net/ksgm/

4-LETNI PROGRAMI:

- Biotehniška gimnazija z biotehnologijo
- kmetijsko-podjetniški tehnik, naravovarstveni tehnik

3-LETNI PROGRAMI:

- gospodar na podeželju, vrtnar, cvetličar, slaščičar, mesar

2-LETNI PROGRAM:

- pomočnik v biotehnik in oskrbi

3+2 PROGRAMI:

- kmetijsko podjetniški tehnik, hortikulturni tehnik



SREDNJA ŠOLA ZA GOSTINSTVO IN TURIZEM

Tel.: 07 3321 527, Fax: 07 37 31 631, www.ssgt-nm.si

4-LETNI PROGRAM

- Gastronomija in turizem

3+2 PROGRAM

- Gastronomija

3-LETNI PROGRAM

- Gastronomske in hotelske storitve

VIŠJA STROKOVNA ŠOLA

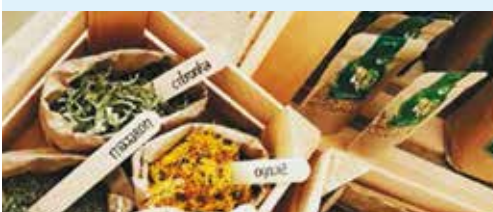
Tel.: 07 39 34 734, Fax: 07 39 34 710, www.vs.grm-nm.si

- Upravljanje podeželja in krajine
- Gostinstvo in turizem
- Naravovarstvo

DIJAŠKI IN ŠTUDENSKI DOM

TEL.: 07 39 34 712, FAX: 07 39 34 710, WWW.DOM.GRM-NM.SI

VISOKA ŠOLA ZA UPRAVLJANJE PODEŽELJA GRM NOVO MESTO VABI K VPISU INOVATIVNEGA ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA UPRAVLJANJE PODEŽELJA, VABLJENI TUDI ABSOLVENTI IN DIPLOMANTI VIŠJIH STROKOVNIH ŠOL.



Vabimo vas k ogledu spletnih strani in k vpisu.

KATALOG ŽIVIL
za javno naročanje

Šolski center ŠENTJUR

Vpis na šolo s srce♥!

Srednja poklicna in strokovna šola

Štiriletni programi:

KMETIJSKO-PODJETNIŠKI TEHNIK
ŽIVILSKO PREHRANSKI TEHNIK
VETERINARSKI TEHNIK

Triletni programi:

MEHANIČAR KMETIJSKIH IN DELOVNIH STROJEV
SLAŠČIČAR
PEK

Dvoletni program:

POMOČNIK V BIOTEHNIKI IN OSKRBI

Programa PTI (3 + 2):

ŽIVILSKO PREHRANSKI TEHNIK (3 + 2)
KMETIJSKO-PODJETNIŠKI TEHNIK (3 + 2)

Višja strokovna šola

UPRAVLJANJE PODEŽELJA IN KRAJINE
inženir kmetijstva in krajine

NARAVOVARSTVO

inženir naravovarstva

ŽIVILSTVO IN PREHRANA

inženir živilstva in prehrane

GOSTINSTVO IN TURIZEM

organizator poslovanja v gostinstvu in turizmu

Možnost bivanja v našem dijaškem domu.



1910
ŠOLSKI CENTER ŠENTJUR
Cesta na kmetijsko šolo 9, 3230 Šentjur

Informacije: (03) 746 29 00, <https://sc-s.si/joomla/>



KLIK NA IKONO

PRIČAKUJEMO VAS! Virtualna informativna dneva na povezavi: <https://www.subscribe.com/scsentjur>.

SREDNJA: 12. 2. 2021 ob 9⁰⁰ in 15⁰⁰ IN 13. 2. 2021 ob 9⁰⁰ **VIŠJA:** 12. 2. 2021 ob 11⁰⁰ in 16³⁰ IN 13. 2. 2021 ob 10³⁰

Prenova slovenskega standarda za certifikacijo gozdov PEFC

Certifikacija gozdov je v svetu stara dobri dve desetletji. Trenutno je v zahodnih državah večina izdelkov iz lesa in papirja označena z logotipom, ki dokazuje legalen izvor lesa iz trajnostno gospodarjenih gozdov. V Sloveniji se je certifikacija PEFC razvila pred dobrim desetletjem pod okvirjem Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije. Certifikat omogoča lastnikom gozdov, da za minimalne stroške kupcem priložijo tudi potrdilo o članstvu v sistemu PEFC.

Nov standard za certifikacijo gozdov

Delovna skupina za prenovno slovenskega standarda za certifikacijo gozdov je pripravila nov standard, ki ga je Zavod za certifikacijo gozdov predal v dvomesečno javno obravnavo, ki traja do 23. marca 2021. Po javni obravnavi bo standard predan v mednarodno presojo in bo potrjen na generalni skupščini PEFC s predstavniki 55 držav. Osnetek dokumenta je objavljen na spletni strani www.pefc.si.

Razvoj certifikacije na Balkanu

Celoten sklop dokumentov, ki je potreben za certifikacijo s strani certifikacijskih organov in potrjevanje sistema s strani Slovenske Akreditacije, se pripravlja s sodelovanjem Makedonije ter Bosne in Hercegovine. V prihodnosti se bo poenotenju postopkov, ki pomenijo lažjo in cenejšo akreditacijo, pridružila tudi Hrvaška.

Mihael Koprivnikar, KGZS

PREDSTAVLJAMO

Pomen vrtov v kmečki kulturni krajini

Urejenost podeželja priča o naši kulturi in pomembno vpliva na dobro počutje vseh, ki tam delajo in prebivajo ali tja zahajajo. To seveda ne velja samo za turistične kmetije, pač pa za vsako kmečko hišo.

Sodobni kmet je razgledan in želi stara znanja o zemlji in rastlinah vedno znova nadgrajevati ter želi poskrbeti, da bodo v bližini njegovega doma rasle tudi okrasne rastline, prilagojene domačemu podnebjju, domači zemlji in domačemu okolju. Pri tem pride prav tudi nekaj tradicije, kamor sodijo recimo stare alozjive lilije in potonike, ki so od nekdanje rasle na naših podeželskih vrtovih. Nič manj niso uporabne tudi mnoge sodobnejše, ki za svojo rast ne potrebujejo nobene kemije, zelo malo nege in čisto navadno vrtno prst. Gobjo jih torej lahko vsi 'pametni lenuhi', ki delajo s pametjo in ob tem uživajo. Njim je torej namenjen vrtnarski priročnik avtorice Jožice Golob-Klančič **Trajnice za pametne lenuhe**.

Dva priznana slovenska strokovnjaka sta o njej zapisala takole: Matjaž Mastnak pravi, da je to avtorsko delo, ki stoji in v ničemer ni prodajni katalog ter po svojem dometu tudi ni samo vrtnarski priročnik. Je način razmišljanja, ki je zato, ker izhaja iz zavezanosti naravi in sodelovanju z njo, zelo sodoben. Dr. Jože Bavcon pa o avtorici in njeni knjigi pravi, da se krajinska arhitektka stare šole v svoji knjigi dotika povsem običajnih vrtnih težav in zanje ponuja povsem preproste rešitve, ki pa jih spregledamo, če rastlin in zemlje ne poznamo dobro.

To je torej knjiga, ki hoče zbuditi pristno veselje ob trajnicah. Želi spodbujati k naravi prijaznemu vrtnarjenju, ki ne zahteva veliko dela. Vsaka kmetija se mora namreč posvečati predvsem svoji osnovni dejavnosti. Takšno vrtnarjenje sicer zahteva določena znanja, ki jih pametni lenuhi nenehno poglobljajo, ne glede na njihovo siceršnje delo in izobrazbo. A ta znanja niso izključno samo za šolane vrtnarske strokovnjake. Sploh če se zavedamo, da sodobno vrtnarjenje ni vedno zavezano naravi prijaznemu vrtnarjenju.



NASVETI ZA POLJE, VRT IN ČEBELE

Krava z rogovi je duša kmetije

Govedo je edina domača žival, ki kraja, na katerem živi, ne osiromaši, pač pa ohranja in postopno izboljšuje njegovo živost in rodovitnost. Seveda z bogatim kolobarjem za pridelovanje krme in hrane na njivah ter s pašo in košnjo travnikov. Prebava in presnova govedu delujeta tako, da izravnavata enostranske rastlinske procese in jih povezujeta na višji ravni. Krave v vsem okoli sebe vidijo svetost življenja. Krava je edino bitje, v katero se ne more naseliti zli duh. Krava obvlada sile šesterokotnika (vamp v štiridelnem želodcu) tako kot čebela satje.

Pred 150 leti se je kmetijstvo dramatično začelo spreminjati v agrarno industrijo. Posledicam tega početja ne moremo ubežati s selitvijo, lahko pa ubežimo, če malo spremenimo način kmetovanja. Kako? Tako, da nehamo uničevati življenje v tleh, da ohranimo kakovost vode in zraka in da ustavimo uničevanje rastlinskega sveta. Krava je izgubila svoj prostor ob človeku, nekoč čaščena je postala proizvodna enota, ki mora kratkoročno prinašati dobiček. Njena krma ne prihaja več iz bližnje okolice, kamor se vrača gnoj, pač pa se pripelje z vseh koncev sveta. Količina gnoja presega tistega, ki pride od paše. Enostavno: krma s kmetije in prilagoditev črede velikosti posestva.

Krave s svojimi naravnimi potrebami posredujejo človeku, če ta seveda dopusti, močan ritem. Čas krmljenja in molže kot tudi čiščenje hleva delujejo kot metronom. Ta ritem neopazno prispeva, da nastane med ljudmi kultura zavestnih dnevnih in tedenskih ter letnih premorov. Krava človeku podari čas. Ritem naredi čas bolj pregleden, bolj doživet. Če ga znamo videti, doživeti, se lahko povežeta preteklost in prihodnost s sedanostjo. Samo tako se lahko dejansko prevzame odgovornost v sedanosti za prihodnost. Samo tako pride do trajnega kmetovanja. Duša se razvija v časovnem prostoru med ritmi. Današnji čas, ki je vedno bolj skrčen na neritmično mero trenutka, dušo ubija. Krava pa to dušo kmetije lahko krepi. Izjemno doživljanje goveje črede, v kateri se dogaja reproduktivni proces: brejost, telitev, dojenje, molža, v družino, ki skrbi za čredo, vtke hkratni in globoki prežetostni ritem. Iz tega se razvije nov življenjski občutek: prepoznavanje ponavljajočega se časa, prežetega z dušo.

Govedo je omogočilo človeku naselitev, tam se je ustalil in gradil kulturni način življenja. S svojo sposobnostjo lahko govedorejec oblikuje kroženje snovi, trajno obogati in uravnoteži okolje, si dovoli sooblikovati tako časovne kot energijske in stvarne krogotoke, jih zgoščevati in izravnavati. Potem mu bitje govedo omogoča vstop v višjo sfero.

Kjer sme biti krava z rogovi duša posestva, tam se začne zavestno polnjenje duhovnega prostora.

Ali to zmoremo?

Vir: <https://ajda-vrzedenc-zalozba.si/>, Eseg – Krava duša posestva

Maja Klemen Cokan, KGZS – Zavod Celje;
maja.klemencokan@ce.kgzs.si

NAJAMEM NJIVO 2-3ha v Ljubljani ali okolici do 2000 EUR/ha - 031 303 509

NAGRADNA UGANKA



| | | | | | |
|---|--------------------------------|--|--|--|---|
| AVTOR: GREGA RIHTAR | VOJAŠKA ENOTA IZ VEČ ČET | FINSKO JEZERO, ENARE | PREBIVALK SENTOŽEČ | DVIGALO | VZDEVEK IGRALCA RADKA POLIČA |
| TVORBA IZ ŠKOLJK, RABLJENA ZA NAKIT | | | | | |
| MANEKENKA ŠABANAGIČ | | | | | |
| MAKEDONSKI FOLK- LORNO- PLESNI ANSAMBL | | | | | |
| TRDINOV JUNAK VRED- NOSTNI PAPIR | | | | | NEKDANJI RUSKI VLADAR |
| | | | | | GORSKE REŠEVALNE SANI |
| DEL NOGE OB SKLEPU MED GOLENJO IN STEGNOM | KDOR SE KOTALKA | IZBOKLINA NA DELU TELESA ZARADI POŠKODBE | SIJANJE REŽISERKA RIEFEN- STAHL | KAMNIŠKA TOVARNA ŽIVIL | |
| | | | | ŠTOR | |
| | | | | IVAN ŽABKAR | |
| OMLATEN SNOP ŽITA | | | | MESTO V REPUBLIKI KONGO SOVJ. REŽIS. (ALEKSAND.) | |
| VISOK MOŠKI PEVSKI GLAS | | | | ŽELJKO NOVAK BOLGARSKI PESNIK (IVAN) | DUHOVNI POGLAVAR KRŠČANSKE KOPTSKE CERKVE |
| RUSKI SLIKAR (IVAN) | | | | SLOVENSKI PISATELJ (IGO) GLAVNO MESTO TOGA | VRAČ (KNJIŽNO) |
| LOJZE LEBIČ | | ZGORNJI TOK REKE KONGO IGRALEC HUNTER | | | |
| SPLET ŽENSKIH LAS | | | | ZDRAVKO OCVIRK IVAN SIVEC | URŠULA MAJČEN ERVIN ČURLIČ |
| VZDEVEK GRŠKE BOGINJE AFRODITE | | | | | |
| HRVAŠKI JADRANSKI OTOK | | | STARO IME ZA FEBRUAR | | |

Začetnice besed dajo geslo. Geslo pošljite do 10. marca na naslov **Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, uredništvo Zelene dežele, Gospodinjska 6, 1000 Ljubljana, s pripisom NAGRADNA UGANKA.**

Odgovor lahko pošljete tudi po e-pošti na naslov zelena.dezela@kgzs.si s svojim imenom in naslovom.

| | | | | | |
|--|--|--|--|--|--|
| Slovenski šahovski vele mojster (Bruno) | | | | | |
| Rumenocvetoča pomladanska rastlina, uporabna kot solata | | | | | |
| Starozavezna judovska junakinja, po kateri se imenuje ena izmed svetopisemskih knjig | | | | | |
| Srednješolec | | | | | |
| Polaganje semen v zemljo | | | | | |
| Ime slovenskega arhitekta Ravnikarja | | | | | |
| Povest Josipa Jurčiča s podnaslovom Domača povest iz prejšnjega veka | | | | | |
| Kis | | | | | |
| Čebelja tvorba, iz katere je sestavljeno satje | | | | | |
| Gorovje v severni Afriki | | | | | |
| Sadno drevo z rjavkastim sadežem, spominja na mešanico hruške in jabolka | | | | | |
| Zgodnje spomladansko sadje | | | | | |
| Grški bog vetrov | | | | | |

Izmed pravih odgovorov bomo izžrebali pet nagrajencev, ki bodo prejeli praktične nagrade. Geslo prejšnje uganke je **NOVO BO BOLJŠE**

Izmed prispelih odgovorov smo izžrebali pet nagrajencev: Žiga Leskovšek, Portorož; Darinka Gašperšič, Mirna; Anastazija Brezovar, Grad; Ljudmila Krivec, Podplat; Mira Ponikvar, Nova vas. Čestitamo!

NAGRADNA KRIŽANKA

Geslo križanke pošljite do 18. marca na naslov **Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, uredništvo Zelene dežele, Gospodinjska 6, 1000 Ljubljana, s pripisom NAGRADNA KRIŽANKA.** Odgovor lahko pošljete tudi po elektronski pošti na naslov zelena.dezela@kgzs.si, seveda s pripisom **NAGRADNA KRIŽANKA** in vašimi podatki.

Med pravih odgovori bomo izžrebali pet nagrajencev, ki bodo prejeli praktične nagrade.

Med prispelimi odgovori (pravilna rešitev je bila **ZIMA JE ŽE TUKAJ**) bodo nagrado prejeli: Francišek Brdnik, Smednik; Jožica Moravec, Brusnice; Irena Novak, Pesnica pri Mariboru; Blanka Sovdat, Kobarid, in Božidar Ulaga, Planina pri Sevnici. Čestitamo!

Živeti ekološko domačnost

V Klečah, kjer asfalt in beton zamenjajo travniki in polja, le kakih šest kilometrov severno od Ljubljane, se lahko meščani na osmih kmetijah oskrbijo s kmetijskimi pridelki iz 'prve roke'. Med njimi tudi na kmetiji Čemažar, po domače Pr' Konc, kjer gospodarji mladi prevzemnik Filip Čemažar.

Marjan Papež, KGZS
marjan.papez@kgzs.si

Izračun na spletnem zemljevidu Google kaže, da se iz centra Ljubljane do Kleč pripeljete v enajstih minutah. Iz najbolj strogega centra mesta prideš na podeželje, v vas, kjer na vaškem kolovozu začutiš vonj sveže preorane zemlje ali pokošene trave in kjer 'siva pot vodi proti Gorenjski'.

Filip je v okviru razpisa za mlade prevzemnike kmetijo prevzel predlani, na njej pa je sicer zaposlen že več kot deset let, saj se je takoj po zaključku študija zaposlil na domači kmetiji.

Kmetija je ekološka. Od leta 2010 imajo certifikat za ekološko rastlinsko pridelavo, od leta

(side by side), ki jih je v Sloveniji zelo malo. Pri tem sistemu se krave molzejo od zadaj. Filip pove, da so s tem sistemom čisto zadovoljni in navedel nekatere prednosti: »Tu je delo bolj varno, saj krava ne more brcniti nazaj, prav tako ne more zbiti na tla molzne enote. In seveda tudi dejstvo, da lahko namesto štirih krav, kot bi jih molzli s kakim od drugih sistemov molzišč, hkrati molzemo pet krav.«

Paša pa žal ni šla ...

V povezavi z govedorejo pa navede še izkušnje izpred 10 do 15 let. V obdobju med letoma



S preureditvijo hleva na prosto rejo so bili izpolnjeni pogoji za ekološko živinorejo.

2012, ko so preuredili hlev na prosto rejo, pa tudi za živinorejo. To je bil za kmetijo kar izživ, saj se nahaja v vasi. Širitev kmetije je bila otežena, zato so se pri preureditvi morali prilagoditi danemu stanju, tako da sedaj hlevi izpolnjujejo zahteve za ekološke reje.

Tak molzni sistem pri nas redkost

Kot zanimivost naj omenimo, da so zaradi omejenega prostora pri molzišču iskali rešitev, ki rabi najmanj prostora. Tako so vgradili t. i. paralelno molzišče

2005 in 2010 so pasli telice ob Obvozni cesti. »Diplomiral sem iz pašništva in teorijo sem želel prenesti v prakso. A paša se ni obnesla, saj so objestneži odpirali pašnike, rezali žice, potem so nam celo ukradli cisterno za vodo. Tako smo morali žal pašo opustiti,« z grenkobo v glasu pove mladi gospodar.

Dolga tradicija kmetije

Zgodovina kmetije je častljiva, Filip je šesta generacija Čemažarjev v Klečah. Leta 1836 se je prednik Anton Čemažar priselil iz Selške doline. Iz generacije v generacijo so pove-



»Traktorski priključek, vreden vsakega evra,« pravi Filip za čelni razvijalec bal.



Sodelovanje s kmetijsko svetovalno službo je zgledno. Sodelujejo z več svetovalci specialisti, vezni člen pa je terenski svetovalac Štefan Kuhar (desno).



Mlademu prevzemniku trdno stojita ob strani starša Anton in Mirjam.

čevali kmetijo. »Predniki so si ustvarili možnosti za življenje, nam pa ponudili priložnost za razvoj kmetije v današnjem času,« pove Filip. In nadaljuje: »Naši starši so nas vzgajali v ljubezni in spoštovanju zemlje in tako smo podedovali tudi občutek odgovornosti za ohranjanje narave. To nas je vodilo

v smer ekološkega kmetovanja. Integrirano pridelavo smo začeli leta 2008 preusmerjati v ekološko. Ekološko kmetovanje je dobrodošla rešitev tudi z vidika okolja, saj se na našem območju nahajajo pomembna črpališča podtalnice za ljubljanski vodovod,« pojasni dinamiko razvoja kmetije.

Več o kmetiji lahko izveste na njihovi spletni www.kmetija-prkonc.si, aktualno ponudbo pa tudi na Facebook profilu Ekološka kmetija Pr' Konc.



Takole založena trgovin'ca pričaka vsak petek kupce, ki prisegajo na domačo kakovostno hrano.

Živinoreja, poljedelstvo, pridelava zelenjave ter predelava mleka in žit

Danes kmetija obsega 12 hektarjev lastnih in 18 hektarjev najetih površin, skupaj približno 30 hektarjev, na katerih pridelujejo žita, zelenjavo in krmo za domače živali. Redijo okrog 30 glav govedu lisaste pasme, do 10 prašičev in 100 kokoši nesnic. Te, tako kot govedo, redijo v prosti reji.

Svojo pestro ponudbo pridelkov in izdelkov prodajajo enkrat tedensko v trgovin'ci na domačem dvorišču. Ponujajo mleko in mlečne izdelke, mlevske izdelke, jajca in kruh. Poleg prodaje na domu prodajajo mleko tudi v dom starejših občanov Ljubljana Šiška.

Vse več prihodkov od žita in kruha

Pomemben del prihodkov kmetije so mlevski izdelki in kruh.



Različne vrste kruha ter mlevskih in mlečnih izdelkov ter sezonska ponudba zelenjave

Slednjega pečejo na tradicionalen način v krušni peči. Kruh je pri njih pomemben tako v prodajnem kot v simbolnem smislu, saj je njihov logotip prav hlebec kruha na prtju, ki kraljuje tudi na vrhu oboka vhodnih vrat 117 let stare Končeve hiše.



Iz številčne družine izhajajo tudi slikar Lojze Čemažar, ki je na procelje gospodarskega poslojja leta 2014 naslikal zavetnika kmetov svetega Izidorja in Antona Puščavnika, zavetnika domačih živali.

Letno sejejo po tri hektare pšenice in ječmena, kot naknadni posevek sledita ajda in proso. Z mletjem žit so začeli leta 2008. Prvi mlin na kamne

je tako mlet deset let, zmogljivost pa ni več sledila potrebam. Leta 2018 ga je nasledil sodobnejši in zmogljivejši mlin na kamne z odsesavanjem. K nakupu mlina je takrat 30 odstotkov primaknila iz svojih razpisov za razvoj kmetijstva tudi Občina Ljubljana, prav tako k lansnemu nakupu posnemalnika za mleko in delovnega pulta.

Pomemben del prihodka je še zelenjava, ki jo sami pridelajo in je izključno sezonska. »Ljudje radi prihajajo na našo kmetijo, kjer lahko kupijo sveže pridelke in izdelke, trudimo pa se jim ponuditi tudi osebni stik, zaupanje, toplino in domačnost,« še pove Filip. O načrtih za naprej pa: »Kmetija mora ves čas napredovati, se posodabljati in si s tem olajšati delo. Prva naložba na kmetiji bo tako strojno dvigalo oziroma tirni grabež. Zamisel je zorela štiri leta in sedaj je napočil čas, da se to zgodi.«

Vgradnja bo tehnično zahtevna, a bo gotovo močno olajšala delo s suho krmo in steljo. Tako bo tudi kaj več časa za storiti kaj drugega, pa seveda za družino.

Pridružite se nam in predstavite svojo ponudbo na spletni strani

<http://www.kupujmodomace.si>



Objave vaših ponudb so brezplačne!

**KUPUJMO
DOMAČE!**
KGZS
www.kupujmodomace.si